SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
SANDARA
327 E St. So. Boston, Mass.

THE LIBRARY OF THE
OCT
UNIVERSITY OF

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States
SANDARA
327 E St. So. Boston, Mass.

No. 42 | Tel. So. Boston 2408 | So. Boston, Mass., Spalio-October 20 d., 1927 | Kaina 5c. | Metai XIV

Amerikos Spaudos Federacija pasmerkė komunizmą ir fašizmą

ABI REZOLIUCIJOS PRIIMTOS DAUGUMA BALSŲ

LOS ANGELES Spalių 15 d. Einančiame čionai Amerikos Spaudos Federacijos Kongrese po prezidento Williamo Greeno ir kitų prakalbų priimta rezoliucija, pasmerkianti komunistų pražutingą darbininkams agitaciją ir kviečianti kovot prieš komunistų propagandą, kaipo kenksmingą tikrajai demokratinei laisvei ir darbo žmonių gerbuviui. Kitoj rezoliucijoj kongresas taip jau pasmerkė fašizmą, kaipo lygų komunizmui priespaudos ir reakcijos padarą. Diskusijose prie rezoliucijų kalbėtojai aštriai kritik avo fašis. tėvą Mussolini ir jo diktatorišką valdymo formą, nurodydami, kad abidvi diktaturos — fašistinė ir komunistinė —skiriasi tik visuomeninių tendencijų atžvilgiu, bet taikymu metodų piliečių laisvei sutrempti abi yra lygios.

Naujiems metams Am. Spaudos Federacijos prezidentu vienbalsiai išrinkta tas pats W. Green.

'VATIKANO KALINYS' NORI ATGAUTI LAISVĘ

Pirma turįs atgauti svietišką galybę.

ROMA. 15 Spalių. Popiežiaus organas Osservatore Romano smarkiai varo propagandą už sugrąžinimą popiežiui svietiš. galybės ir atgavimą "autonominės bažnytinės valstybės". Gavęs svietišką galybę popiežius nebesijausiąs "Vatikano kalininu"ir tąi jam duosią milžiniškos galios del katolicizmo propagandos plačiame pasauly.

UŽMUŠTAS ALBANIJOS PASIUNTINIS

BAIMĖ NAUJOS AUDROS BALKANUOSE.

PRAHA, Čekoslovakijos sostinė. Spalių 15 d. čia nužudytas Albanijos pasiuntinis Čekoslovakijai Bey Cryesin. Jį nužudė studentas, priklausąs Makedoniečių revoliucionierių komitetui. Delto kilo naujas didelis susirupinimas del galimo kilti Balkanuose rimto konflikto. Studentas Algy Vinadna iš Bulgarijos užmušęs pasiuntinį 3 šuviais iš revolverio suimtas vietoje. Pasiuntinis tuojau mirė; jis buvo pirma pasiuntiniu Serbijai ir daug padėjo sutaikyti Albanijos ginčą su Jugoslavija.

LIETUVOS PROTESTAS TAUTŲ SĄJUNGAI

Kaunas. Spalių 13 d. Lietuvos vyriausybė nusiuntė Tautų Sąjungai notą, protestujančią del suareštavimo 120 lietuvių Vilniaus krašte. Notoj prašoma Sąjunga imtis žygių atsižvelgiant į Lietuvos ir Lenkijos sutartį iš 1919 m. kas link tautinių mažumų teisių. Taip pat primenama, kad uždarinėti lietuvių mokyklas lenkai neturi jokio pamato. Protestas išdalintas visiems T. S-gos nariams.

LABANAUSKO BYLA

Nesenai Klaipėdoj pasibaigė garsaus šarlatano Rudo byla, kurs pasisavino milijoną litų valstybes pinigų ir už tai gavo tik 1 metus ir 8 mėn. kalėti. Rugsėjo 28 d. Kaune įvyko byla pagarsėjusio krikščionių veikėjo Šiaulių notaro Labanausko. Jis buvęs valdišku notaru nusuko ir pasisavinęs išaikvojo valdžios pinigų: 29,200 litų, notarialių mokesnių, 11,493 lt., nedamokėjęs valst. iždui surinktų mokesnių, protestuotų vekselių 5700 litų, neišmokėjo bankams už protestuotus vekselius 22000 litų. Labanauskas apgavo 163 žmones sumoje suvirš 90,000 litų ir už tai gavo 4 metsunk. darbų kalėjimo.

VIENAS BALKANŲ KONFLIKTAS BAIGTAS

SOFIJA, Bulgarija.—Jugoslavų ministeris Sofijoj, Nincić, painformavo Bulgarijos užsienio ministerį Burovą, kad Jugoslavija tseanti patenkinta Bulgarijos paskelbimu apsiausties padėties Jugoslavijos pasieny komitadžių (partizanų) įsiveržimams, suvaldyti ir del to jokių daugiau žingsnių prieš Bulgarija nedarysianti.

Tuo budu gręsęs kilti susirėmimas tarp Bulgarijos ir Jugoslavijos tapo, šiuo tarpu, pašalintas.

PILSUDSKIS ĮSAKĖ LIETUVIUS PALEISTI?

VARŠUVA, Lenkija, spalių 12. — Maršalas Juozas Pilsudskis, Lenkijos diktatorius, lankydamasis dabar Vilniuje įsakė paleisti visus lietuvius, kurie del šiokių ar tokių politinių nusikaltimų buvo laikomi Lenkų kalėjimuose.

Užsienio diplomatai šitą Pilsudskio žingsnį sveikina kaipo pirmą praktišką bandymą eiti prie Lietuvos ir Lenkijos susitaikymo.

Kam reikalinga referendumo komedija?

Valdžios oficiozas "Lietuva" į klausimą, kas butų jei tauta referendumą atmes, atsako, kad valdžia tvirtai tikinti, jog referendumas praeis, bet jei nepraeitų, tai girdi:

"Mes nežinom, kaip vyriausybė pasielgtų, jeigu referendumas išeitų neigiamai, bet mes manom, kad vis tiek ji negalėtų pamesti valstybės vairo nes tai butų savo rušies išdavimas. Ypatingai su šiuo nesutiktų sferos, padariusios gruodžio 17 d perversmą.

Toliau "Lietuva" sako:

"Ar referendumas yra vienintėlė ar nevienintėlė iš dabartinės padėties išeitit— ginčytis galima. **Toki išeitis galėtų, pavyzdžiui, buti ir diktatura.** Vyriausybė galėtų sau ramiai valdyti šalį, nieko nesiklausdama.

Stulginskis apskundė 'Lietuvį'

Kaunas. I. 10. Buvęs Respubl. prezidentas A. Stulginskis traukia "Lietuvio" redakciją teismo atsakomybėn del neteisingų žinių skleidimo už tai, kad "Lietuvis" paskelbė, kad Stulginskis neteisingai imąs Seimo pirmininko algą, tuotarpu kaip statutas leidžia ligi susirenkant naujam Seimui visam Seimo prezidiumui gauti algas. Matomai ir buvusiam prezidentui kišenės reikalai svarbesni, kaip konstitucijos sulaužymas.

LENKAI IŠPLĖŠĖ KOSTIUŠKOS ŠIRDĮ

Perveža iš Šveicarijos į Varšuvą.

Varšuva. Pereitą pirmadienį Spalių 17 d. įvyko iškilmės pervežimo urnos, kurioje laikoma Tado Kostiuškos širdis. Širdis parvežama iš Šveicarijos iš Rapporsvilės, ir iškilmingai padėta lenkų karalių pilies koplyčioj.

Kun. Krupavičius atplaukia

Kaunas. "Lietuva" praneša, kad kun. Krupavičius išvažiuoja Amerikon spalių 20 dieną. Pakeliui dar pasisvečiuosiąs Vokietijoj, Belgijoj, Prancuzijoj ir Anglijoj.

PASKUTINIS LIETUVIŲ KRIVĖ

Kunigaikštis Gedeminas Beržanskis Klausutis

Rugsėjo 7 d. sukako 65 metai amžiaus ir 50 metų visuomeninio darbo. Jubiliatas veda savo kilimą iš Lietuvos kunigaikščių Gediminų giminės. Jis yra, taip sakant, paskutinis mogikanas išlikusių grynesnio kraujo didžiųjų kunigaikščių giminės ainių. Jis tituluojasi kunigaikščiu ir tas titulas yra jam oficialiai pripažintas. Kunigaikštis aktingai veikia lietuvių tautiniame gyvenime, yra aktingas Latvių ir Lietuvių Vienybės Dr-jos veikėjas. Bet svarbiausia, kad kunigaikštis ir jo šeimyna tvirtai laikosi senovinės lietuvių tikybos. Namie jis kurena aukura — Amžinąją Ugni ir meldžiasi senoviškai lietuviškai. Prieš keleta metų jo pavyzdžiu Kaune buvo susidares jaunųjų lietuvių perkunininkų burelis.

Grįžo Voldemaras

Kaunas. Spalių 3 d. sugrįžo iš Romos ir Berlyno premjeras Voldemaras.

EKSTRA PRIEDAI.

Nepaprastus "Sandaros" skyrius su lietuvių kolonijų istorijos aprašymais, kulturos žiniomis ir biznio informacijomis bei garsinimais ėmėsi ruošti visa eilė darbštesniųjų kolonijų. New Haven jau baigia surinkt medžiagą. Pittsburgh ir Detroit ėmėsi rimtai ruoštis. Pajutes apie tuos sumanymus Worcester sumanė kaip visada laimėti pirmas. Montello pasirinko savo priedui ir dieną lapkričio 15. Sekmingos kloties!

Nauja tautininkų valdyba

Įvykusiame tautininkų partijos suvažiavime nauja valdyba išrinkta iš kunigo Mirono, kunigo Tamošaičio "Lietuvio" redaktoriaus, L. Noreikos, A. Žilinskio, Bironto, Lepėno ir Augustaičio.

Lenkija gavo $70,000,000 paskolos

AMERIKA KONTROLIUOS LENKŲ FINANSUS

Spalių 15 d. pasirašyta Varšuvoj sutartis tarp Lenkų vyriausybės ir New Yorko bankininkų del $70,000,000 paskolos. Amerikos bankai suteikę lenkams paskolą yra Bankers Trust Co., Blair and Co. ir The Chace Nat. Bank V. Žiniomis iš Vaštingtono valstybės finansų fiskalinio skyriaus vedėjas Charles Dewey apsiėmė buti Lenkijos Banko direktoriu nariu ir kontroliuoti, kad suteiktoji paskola butų tinkamai naudojama Lenkijos valiutos pastovumui gražinti. Lenkai skelbia, kad tai paskolai gauti daug padėjęs Amerikos atstovas Varšuvoj p. Stetson. Paskolos sutartis pasirašyta kaip matoma išvakarėse Kostiuškai paminklo atidengimo Bostone.

Apiplėšė traukinį

Kaunas. 3. 10. Spalių 1 d. naktį nežinomi piktadariai apiplėšė Šiaulių Klaipėdos traukinį Šiaulių Lydavėnų tarpstoty. Plėšikai nepagauti.

Už ką nubaudė "Rytą"

Kauno karo komendantas ilgame savo nutarime aiškina, kad krašto aps. min. Daukanto įsakymu nubaudęs "Rytą" 5000 litų ar 3 mėn. kalėjimo už tai, kad "Rytas" pakeitęs po vedamuoju straipsniu kun. Krupavičaius parašą Dr. Bistro parašu.

Nubaubė "Rytą"

Kaunas, 29. IX. Dienraščio "Rytas" redaktoriui Kauno komendanto 5000 litų uždėtą piniginę pabaudą arba 3 mėn. kalėjimo už nepildymą cenzuros reikalavimu Krašto Apsaugos Ministeris sumažino ligi 3000 litų arba 7 parų aresto.

Geras išradimas munšainieriams

New York. Išraštas elektriškas detektorius, kurs tuojau parodo, jei degtinėje yra kenksmingų sveikatai priemaišalų.

LAUKIAMA RUSŲ PRANCUZŲ DERYBŲ

Sovietai tiki, kad pasisekus padaryti su Lenkija nepuolimo sutartį, bus galima pradėti su Prancuzija. Prancuzai reikalauja, kad Sovietai pasižadėtų nesikišti su propaganda ir atsilygintų skolas. Sovietai reikalauja, kad prancuzai nesikištų į Sovietų vidaus reikalus, pripažintų jų sienas, laikytus neitrališkai karui atsitikus ginčus spręstų tarpininkavimo budu, pripažintų Sovietų sienas, sudarytų su Sovietais prekybos sutartį ir neprisidėtų prie boikoto.

Del einančių tarp Sovietų ir Lenkijos derybų nepuolimo sutarčiai sudaryti pranešama, kad Vilniaus klausimas trukdąs susitarti. Lenkai nori gauti vadovaujamąją rolę Pabaltijos valstybėse, bet Sovietai tam pasipriešinę.

Dirbtinas auksas

Čekų išradėjas Benovič širado dirbtiną auksą, kurs niekuo nesiskiria nuo tikrojo aukso. Vokiečių firmos paėmė jo išradimą ir žada gamint daugybę dirbtino aukso

Tadui Kostiuškai paminklas

PO NEW YORKU ŽUVO LAIVAS

New York. 15. X. Prancuzų laivas "Paris" septintas didumu pasauly, užbėgęs ant norvegų transporto laivo Beneggen, per pusmylį nuo Laisvės Stovyłos, paskandino tą laivą per 30 minučių. Žuvo su laivu 8 žmonės. "Paris" grąžintas atgal į New Yorką.

Nepasiekė tikslo

Skridusi per Atlantiko vandenyną iš New Yorko į Paryžių orlaiviu "American Girl" p-lė Ruth Elder su vienu lakunu netoli Azorų salų buvo priversta leistis į jures, kur juodu išgelbėjo laimingai arti pasitaikę olandų laivas. Orlaivis tuojau gaišo.

47,429 imigrantai

Per vieną rugsėjo mėn. kaip praneša Imigracijos biuras, Amerikon atvyko 47,429 imigrantai, daugiausia šį kartą iš Vokietijos ir Kanados.

Kiek miršta vėžiu

Ant 23 Amerikos miestų iš 100,000 mirusių 1925 m. pastebėta 114 mirusių vėžiu, o 1926 m. —114.5.

Fritjof Nansen išgijo

Garsusis keliautojas Nansenas, Tautų Sąjungos paskirtas aukštu komisaru Rusijai, paaukavo 12000 švedų kronų ir $100,000 aukų Sovietų valstiečių gerguviui kelti, pristeigdamas Saratovo gubernijoje moderniškų farmų ir žemdirbystės pagerinimų. Bet kai tik jis pabandė kasinėti be bolševikų leidimo vieną kalnuką, bolševikai uždėjo jam didžiausią piniginę pabaudą ir atėmė iš jo koncesijas. Sakoma, kad dabar Nansenas išgijo.

KUNIGAS NUOPERAVO MERGINĄ

Syracuse, N. Y. — Senas 67 metų katalikų kunigas nubaustas nuo 5 ligi 10 metų kalėjimo už padarymą merginai neleistinos operacijos, po kurios ši pasimirė.

KOMUNISTAI LAI IŠSIIMA RĄSTĄ

Maskvos komunistų internacionalas išleidęs atsišaukimą į savo pavaldinius, kviesdamas protestuoti prieš darbininkų kankinimą Lietuvoj. Teisingas butų protestas, jei jis kiltų iš tikros širdies, bet komunistai pirma turi išimti iš savo akies rąstą.

AKLIEMS GRĄŽINAMAS REGĖJIMAS

New Yorko daktarų konvencijoj Dr. Lewis išrodė, kad raudonais spinduliais infra-red rays galima isgydyt daug neregių.

Iškilmėse dalyvavę apie 100,000 žmonių

Pereitą sekmadienį Bostone įvyko triukšmingos Tadui Kostiuškai paminklo atidengimo iškilmės, kuriose dalyvavo apie šimtą tukstančių publikos, apie 20,000 lenkų tautiniuose rubuose su vėliavomis ir lenkiškais herbais. Buvo daug lenkiškų kareivių uniformose. Įvyko gatvių parādas. Iškilmes atidarė lenku ministeris J. Ciechanovskis, atvežęs žemės nuo Kostiuškos paminklo Krokuvoi. Atidengime dalyvavo kardinolas O'Connel, gubernatorius Fuller ir daug kitų.

Tadas Kostiuška atvyko Amerikon 1776 m. ir buvo pakviestas Amerikos armijon inžinerijos pulkininku, kur atsižymėjo genialiu tvirtovių statymo planu, paskui Vašingtono ir Franklino pakeltas brigad. generolu padėjo Amerikai laimėti nepriklausomybę.

Vėliau po 9 metų Kostiuško grįžo kariauti už Lenkijos Lietuvos atvadavimą nuo Rusijos ir po karžygiškų kovų 1794 m. sužeistas krito nuo arklio, ištardamas istoriškus žodžius "Finis Poloniae!" (Galas Lenkijai.) Rusai pagavo jį nelaisvėn, iš kur po 3 metų kalinimo buvo paleistas ir grįžo į Ameriką. Čia prabuves pusantrų metų ir su didele meile pagerbtas grįžo į Prancuziją ir Šveicariją, kur ir mirė 1817 m., įsakydamas kad jo širdis butų parvežta tėvynėn, kai ji taps laisva.

Kostiuška buvo grynas lietuvis ir didis lietuvis patriotas. "As a matter of fact, Kostiuszko was of Lihuanian origin" rašo Bostono E. Transcript. Jis kovojo del savo tėvynės laisvės ir laiškuose lenkų generolams ir Rusijos caru griežtai pabrėždamas savo lietuvybę skundėsi, kad yra aplinkybių priverstas kovoti kaipo lenkų generolas. Tadas Kostiuška įvaviena iskaudžiausių unijos su Lenkija auka. kokių Lietuvių Tauta del savo protėvių klaidos taip daug atidavė Lenkijai. Tad Kostiuškos širdis privalėjo buti parvežta Lietuvon, ar Lietuvos ir kunigaikščių pilin Vilniuje ir lenkai paminklus stato tikram Lietuvos karžygiui.

ROMANA TEIS KARO TEISMAS

"Ryto' 'žiniomis Romaną, nušovusį pulk. Brundzą, teisiąs karo teismas. Sakoma, kad tai delto, kad dabar veikia karo stovio įstatymai. Jei tie įstatymai butų lygiai visiems taikomi, tai iš sykio Romana butų atidavę karo teismui, ne Šiaulių Apyg. teismui. Čia matyti tik ta priežastis, kad Brundzos draugai bus nugalėję Romano draugus.

A. L. T. Sandaros Reikalai.

HARTFORDO LIETUVIŲ REZOLIUCIJOS.

I.

VILNIAUS ATVADAVIMO REIKALU.

1. Amerikoje

Mes, Hartfordo lietuviai, susirinkę Spalių 9 dieną, 1927 m., t. y. dienoje sukaktuvių užgrobimo Lietuvos sostinės Vilniaus, protestuojame prieš lenkų padarytus žygius užgrobiant Lietuvos sostinę Vilnių, D. L. K. Gedemino įkurtą pilį ir reikalaujame iš lenkų tautos ir vyriausybės, kad ji tuoj sugrąžintų Lietuvos Respublikai Vilnių ir sykiu visą užgrobtą Lietuvos rytų teritoriją. Sykiu raginame visus Amerikos lietuvius rupintis atvadavimu Vilniaus steigiant Vilniaus atvadavimo komitetus, renkant aukas, siunčiant protestus kaip pačios Lenkijos liaudžiai, taip ir didžiųjų valstybių atatinkamiems organams.

2. Lietuvoje

Mes, Hartfordo lietuviai, susirinkę Jaunųjų Krikščionių Asociacijos Salėje, Spalių 9 dieną, 1927, dienoje sukaktuvių užgrobimo Lietuvos sostinės Vilniaus, reikalaujame:

a) Kad akcija ir visi darbai Vilniaus atvadavimui butų didesni ir atviresni ir kad šį tikslą pasiekus reikia tuoj Lietuvoje pašalinti karo stovis, sugrąžinti laisvę spaudos, susirinkimų, visų piliečių pasitikėjimą ir ramumą;

b) Sušaukti Valstybės Seimą Lietuvos Respublikos įstatymais.

c) Paliuosuoti iš kalėjimų ir stovyklų visus politiškus kalinius įkalintus po Gruodžio 17, 1926 perversmui.

d) Sudaryti koalicinę Vyriausybę iš visų demokratiškų partijų.

II

DEL TAURAGĖS SUKILIMO.

Išklausę ir susipažinę su visomis priežastimis Tauragės sukilimo iš Rugsėjo 9d., randame, jog dalies vietos visuomenės įvykęs sukilimas yra aplinkybė buvusio perversmo iš Gruodžio 17 d., 1926 m. ir išgirdę, jog dabartinės Lietuvos vyriausybės žygiais ir darbais buvo nužudyta keliolika asmenų, griežtai visi protestuojame prieš dabartinius Lietuvos vyriausybės diktatoriškus žygius ir žudymus nekaltų Lietuvos piliečių ir reikalaujame, kad ši vyriausybė atsistatydintų ir užleistų vietą koalicinei demokratinei valdžiai, išrinktai visų Lietuvos piliečių pagal Lietuvos konstitucijos įstatymus.

III

UŽUOJAUTA POLITIŠKIEMS KALINIAMS.

Hartfordo lietuviai, sužinoję apie masinius areštus Lietuvos veikėjų ir Lietuvos Nepriklausomybės tvėrėjų siunčia savo kuoširdingiausias užuojautas kovotojams už Lietuvos Nepriklausomybę ir jos laisvę. Sveikiname suareštuotus švietėjus, mokytojus, savivaldybininkus ir darbininkus. Smerkiame diktatorių savavaliavimą ir jų valdymo budus.

Mass-mitingo prezidijumas:
Pirmininkas: T. VALKYS,
Sekretorius: B. VEDEIKIS.

ŽODŽIAI IR DARBAI

Joks konstruktyvus darbas nėra nuveikiamas vien tik žodžiais. Per žodžius reiškiasi tik mintis ir sumanymai,o juos gyveniman kunigja darbas. Organizacijos gyvenime sumanymus įvykdo ne vienas, du, bet visi. Kad visi dirbtų, reikia kad jie butų interesuoti ir kad sumanymai butų įvykdomi. Mes turime naudingų ir labai svarbių sumanymų daug. Jie nuolat skelbiami "Sandaroj", suvažiavimuose ir laiškuose. Įvykdomi jie yra visi ir visiems esant suinteresuotiems jie yra labai nesunkus. Tai parodo gyvesnių kuopų pavyzdys, kurios noliau imasi už darbo. Mes nenorime apkrauti daugeliu darbų, bet kviečiame dirbti iš eilės sulig tvarkos. Pirmoj eilėj visi atminkite spalių, lapkričio ir gruodžio darbų programą. Ją reiks atlikti be išsikalbinėjimo, be išsisukinėjimo. Tai yra pamatinis musų reikalas, kurį laimingai atlikę ir išauginę bei sutvarkę musų Sandarą galėsime imtis tolimesnių plačiu tautinės kulturos darbu. Tad laukiame.

BRISTOL, CONN.. ALTS. 74 kp. metinis susirinkimas.

Šiu metų lapkričio 6 d po Kliubo susirinkimo 108 North Main gatvėj įvyksta ALTS. 74 kuopos metinis susirinkimas. Malonėkite draugai Sandariečiai visi susirinkt, nes yra daug svarbių reikalų aptarti kas link kuopos ir musų organizacijos.

J. Zubrickas.

Worcesteris visad pirmas.

Pastebėkite, kad Worcesterio skyrius užėmė jau visą puslapį. Ir dar ne viskas tilpo. Reikia priminti, kad worcesteriečiai girdėti žada ir su nepaprastu "Sandaros" priedu su savo kolonijos lietuvių istorijos, kulturos ir biznio aprašymais lenkti kitus. Su pasitenkinimu žymėdami faktą, kad Worcesterio lietuviai jau atsiekė vieną stambų laimėjimą — užimdami savo žinioms ir biznių garsinimams visą puslapį, linkime ištvermės savo kolonijos reikalus ir toliau ne tik išlaikyti tame pat laipsny, bet dar toliau dar daugiau atsiekti.

Red.

Musų nusistatymų pagrindai

Nuo Red. Yra sakoma, kad cum principia negantibus non est disputandum (su principus neigiančiais neverta ginčytis) ir leistis į kalbas su "Darbininku" maža tebutų garbės. Šį straipsnį dedame tik delto, kad jis turi platesnes reikšmės.

("Darbininko" maloniam dėmesiui)

"Darbininkas" pamėgino (Spalių 11 d. leidiny) prikibti prie Amerikos Lietuvių Tautinė Sandaros programos, prie kokių ten trustų, kuriu 'Darb." taip nori ir nepasiekia, prie Lietuvos krikščioniškumo, ar bedieviškumo, apie Sandaros pasekėjų įsitikinimus ir pažiuras, žodžiu, jis ("D.") nuo aguonos iki kopustui priėjo vienoje savo špaltoje. Žinoma dalykas, peikti ir kitus niekinti yra labai lengva, taigi ir lengva "Darb." plakti savo politiškus priešus, bet rodos kiekvienas sąžiningas pilietis nori, kad "plakimas" ir niekinimas kad ir su savo didžiausiu priešu butų teisus, išmintingas ir faktais paremtas. Ir jei 'Darb." gerbiamasis redaktorius but paėmęs į savo rankas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros principus ir programą (A. LTS. leidinys iš 1918 m. Nr 3), tai beabejo but nerašęs to, ką jis dabar parašė, butent: 1) sandariečiai neturi idealo, 2) nemyli Lietuvos, 3) sandarietis nežino, ar Lietuva turi buti katalikiška, ar bedieviška, ar kitokia, 4) bėda, kad sandariečiai neina į bažnyčią ir bėda, kad jie eina, dar eina ir išpažintin (ko vertėtų trokšti kiekvienam kunigui. **Vinc.**), 5) kad eina klausyti "bedieviškų" prakalbų ir sykiu skaito "bedieviškus" laikraščius, 6) kad sandarietis pažiuromis tai "raudonesnis", tai "baltesnis".

Dabar pažiurėkime kas yra sandariečiai ir po punktui atsakysiu "D.", jei jau jo redaktorius "bijosi" paimti į savo rankas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Principus ir Programą. 1) Pusl. 3 pasakyta: "Tautiško savistovumo palaikymas ir ėjimas prie plačiausių demokratybės principų," jau rodos iš šių žodžių aišku, kad sandariečiai turi idealą. Ir čia tas pažymėtas trumpas motto yra plačiai išaiškintas, taip kad ir paprastam bemoksliui parodo ALTS. tikslus (psl. 3-26). Kiekvienam "Darb". skaitytojui rekomenduoju perskaityti ALTS. programą ir susipažinti ir tada tik paklausyti ką "D." redaktorius parašo. 2) Del sandariečių "nemylėjimo Lietuvos", tai jau "S." daug kartų buvo parodyta, jog sandariečiai visas savo spėkas, turtą ir kitką vien tik ir pašventė Lietuvos atbudimui. Plačiau apie tai nesenai "S." rašė St. Mockus. Jei jau šie faktai neįtikino "D." redaktorių ir jam neparodė Sandaros narių darbų, tai jau tikiu, kad tokius karštuolius ir netikėlius, kaip pasirodo "D." redaktorius negalima bus įtikinti ir aukščiausiais, pasišventusiais darbais. Ir tik tada, tikiu, "D." redaktorius įtikės, kada jis į gyvenimą pažiurės plačiomis akimis, o ne užsimerkusiomis, arba nenorinčiomis pažiurėti. 3) Sandarietis labai gerai žino kokia turi buti Lietuva. Jisai žino ir delto darbuojasi, kad Lietuvoje galėtų laisvai gyventi ir veikti ir katalikas, ir "bedievis", ir laisvamanis, ir kitokios tikybos žmogus. "Kad norite tikėti — tikėkite! Tiktai žiurėkite, kad jusų darbai butų geri. Kad nenorite tikėti — netikėkite! Tiktai žiurėkite, kad jusų darbai butų geri" pasakė Vincas Kudirka ir ALTS. net įsidėjo šiuos žodžius į principus (psl. 20). Tikėjimo ir sąžinės dalykuose ALTS. laikosi demokratijos idealų ir pripažįsta **pilną tikėjimo ir sąžinės laisvę.** "Suprasdami tikėjimą kaipo privatinę ir individualę kiekvieno žmogaus nuosavybę, kurios be skriaudos negalima antmesti kitų pažiurų žmonėms, mes geidžiame laikyti tikėjimą nuošaliai politiško veikimo, kap tai yra daroma Amerikos Suvienytose Valstijose ir kaikuriose kitose viešpatystėse" (psl. 28, par. 5) sako ALTS. principai. Pagerbdami kiekvieną tikėjimą išreiškiame visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumą", vadinasi **nedaryk kitam to, ko nenorėtum, kad kiti tau darytų.** Tikėjimas tai švenčiausias žmogaus sąžinės dalykas, prie kurio niekas svetimas neturi teisės savo pirštų kišti, nei viešame susirinkime, nei teisme, nei mokykloje, nei kitoje valstybės įstaigoje. Bet jei kartai sandariečiai ar tai prakalbose, ar tai tai šiaip privaciuose susirinkimuose išsišoka apie tikėjimą, tai tik vien delto, kad jie nori apginti savo principus ir įsitikinimus, nes jiem tai medžiagą duoda dabartinių laikų krikščionys, kurie nežiuri bažnyčios, bet pelningumo delei, ar kitokių išrokavimų, įsivėlė politikon ir religiją sumaišė su valsytbės reikalais, o sandariečiai, kaipo valstyb. gynėjai ir budėtojai turi tai pastebėti. Taigi, trumpai: sandariečiai nenori nei katalikų, nei kitokių naikint, bet nori, kad visos religijos bus gerbiamos. Jei Lietuvos piliečiai išsirinks katalikišką vyrausybę ir jei toji vyriausybė neskriaus kitų tai sandariečiai tokią vyriausybę rems ir su ja skaitysis. Tas pats butų, jei išrinktų kitokių tikybinių pažiurų žmones. 4) Kad sandariečiai neina į bažnyčią, arba kad jie eina, net ir išpažinties ir prie švenčiausio, tai čia nėra jokio nusidėjimo. Sandara yra politiška ir kulturiška organizacija ir savo narių tikybos dalykuose nevaržo. 5) Kad eina klausyti bedieviškų prakalbų, ar tai prasižengimas? Kaip tik butinai reikėtų daugiau vaikščioti į įvarius susirinkimuose, prolekcijas, paskaitas, etc. Žmogus turįs savo sieloje aiškius įsitikinimus jų nenustos ir jam nepakenks. Jis tik turės daugiau medžiagos savo gyvenimui ir sykiu kitų pamokinimui, arba pasergėjimui. O jei jo paties religiški įsitikinimai pasikeistų, tai taip pat mes turėtume buti tolerantiški ir iam meilus: tai jo indivi dualis ir privatis dalykas. Draugijai neturėtų rupėti, ar jį neigti. "Nedaryk kitam to, ko nenorėtum, kad kiti tau darytų", tiktai žiurėkime, kad jo darbai but geri. 6) Jeigu mes įsiskaitysime į ALTS. principus ir programą, tai aiškiai matysime, kad tai pas mus nėra siaura politikos partijėlė, bet plačiais demokratiniais pamatais paremta visuomenės arba socialės kulturos organizacija,, butent a) platina tarpe Amerikos lietuvių tautiškai politišką susipratimą raštu ir žodžiu, taipgi stengiasi palaikyti kuoartimiausius ryšius su tėvyne. b) kelia kulturinį ir medžiaginį lietuvių padėjimą visais galimais budais. Steigia įvairios ryšies mokyklas, knygynus, leidžia raštus, rengia paskaitas ir prakalbas ir tt. c) remia kaip individualę, taip ir koperatyvę iniciatyvą ekonominiame lietuvių gyvenime su tikslu medžiaginio musų tautos pakėlimo. d) rupinasi prirugančio jaunimo švietimu ir sveikata; stengiasi padėti ir sušelpti neturtinga bet talentingą mokslus ei nančia jaunuomene. e) remia visus darbus ir sumanymus, kurie tik gali buti naudingi lietuvių tautai ir ALTS.

ALTS yra plati demokratiškos kulturos organizacija, kuriai rupi tautos lietuvystės palaikymas, žmonių gerbuvio pakėlimas ir demokratybės aukklėjimas, t. y. ėjimas prie tokios tvarkos, kur žmonių santikiai solidarumo principais tvarkytųsi, kur nebutų vietos žiauriam išnaudojimui, kur kiekvienas žmogus savo gyvenime proga galėtų išnaudoti ir kur visi žmonės lygiai kaip ir visos tautos turėdamos lygias teises ir atlikdamos lygias pareigas, taipgi lygiai galėtų naudotis ir visais darbo mokslo ir kulturos visiais, kame tik ir galimas pilnas atskiru žmonių ir visos tautos išsivystymas ir demokratybės žydėjimas. Ir prie šito ALTS. eina skindama sau kelią nuolatiniu darbu politikos ir kulturos srityse ir apšviesdama jį šviesiu mokslo žibintuvu. O jeigu šiuose darbuose pas sandariečius pasitaiko darbe pažiurų nevienodumas, t. y. vienas išrodo raudonesnis, o kitas baltesnis, tai delto, kad dar musų liaudis nėra priaugus prie disciplinos, jis dar tik politiškai vystosi ir aukštyn keliasi. Bet tai ne pas vienus sandariečius yra šis apsireiškimas: jų yra ir kitose partijose ir organizacijose, net yra ir pas krikščionis demokratus. Pav. paimkime Lietuvos krikščionių Demokrat. Partijos šaką —federantus: viena iš jų dalis eina su smurtininkais, dabartiniais diktatoriais, o kita dalis eina LKDP. centru, prieš Smetonos diktautrą. Čia pas mus Amerikoj, pačioje šv. Juozapo Draugijoje, kuri leidžia "Darbininką", vieni iš jų labai karšti katalikai krikščionys, o kiti taip sau — "šiaudinai"; yra ir visai ne krikščionių pasekėjų, o vien tik del biznio pasilaikančiu šv. Juozapo Draugijoje. Taigi tokiu spalvuotų yra visose kaip politiškose, taip ir kulturiškose organizacijose. O jei jau paimsime tokius bolševikus, ekstra-kairiuosius, kurie save skaitosi darbininkų užtarytojais, ir tai yra dvi, ar daugiau srovių. "Darbininko" primetimas sandariečiams spalvos yra netikslus ir neteisus. Ir tas "Sandaros" korespondentas, kuris pasakė, jog ALTS. užpakaly savęs neturi trusto, tai teisingai pasakė. Apie šį dalyką kada nors vėliau daugiau išsitarsiu, bet "Darb." turėdamas trustą, kaip iš jo polemikos budo matyti, jo nepasiekia ir užtai širšta ir "daugiau parodo tulžies".

Vinciunas

Lietuvos žinios

LIETUVOS PROTESTO NOTA TAUTŲ SĄJUNGAI.

"Boston Traveler" praneša žinią iš Genevos spalių 13 d., kad Lietuvos valdžia įteikusi Tautų Sąjungos general. sekretoriui protesto notą del Lenkų valdžios uždarymo Vilnijoj lietuviškų mokyklų ir suareštavimo mokytojų Vilniaus teritorijoj kaltinant juos neva del politinės agitacijos.

30 PABĖGĖLIŲ VOKIETIJOJ.

Daugiau kaip 30. sukilimo dalyvių jau Vokietijoj. Prasidėjus protestams, dabar smurtininkai šaudo slaptai arba stengiasi nušauti suimant. Visoje Lietuvoje areštai ir teroras. Suimtus baisiai muša ir marina badu.

Tauragės sukilimo dalyviai užsieniuose

Lietuvos pasienis, rugsėjo 27d. — Tauragės sukilimo dalyviai Saltonas, Ulevičius ir Jurkutaitis rugsėjo 24 dieną po Liepoja perplaukę Ventos upę, pateko Latvijon. Iš Liepojos pro Mažeikius jų Rygon nevežė, nes Lietuvos fašistai rengėsi išlaužti duris ir atimti. Atvežė Rygon automobiliais. Dabar kolkas dar arešte, bet bus paleisti.

Tauragėj pirmus penkis sušaudė ryto metu ir žmonių akyvaizdoje vilko arkilais į duobes ir apipylė žibalu. Dabar šaudo miške, nes žmonės užprotestavo, kad šaudo lankoje prie pat miesto.

DAR VIENAS ŽMOGUS NUŠAUTAS.

"Klaip. Garsas" praneša: Klaipėda, 27. IX. Gautomis iš Klaipėdos krašto komendanturos žiniomis, Taurupiuose, Latvijoje netoli sienos ties Palanga sulaikyti trys Tauragės riaušių dalyviai: Soltanas, Jurkutaitis ir Ulevičius. Sulaikytieji nugabenti į Rygą.

Spėjama kad sulaikytieji yra tie patys, kurie nužudė Kretingos nuovados viršininką Gryžą.

Šiandien policijai betikrinant Kretingoje trijų įtariamų asmenų dokumentus gatvėje, buvo vienas jų nušautas, kada jis šokęs ant dviračio, norėjo pabėgti ir policijos stabdomas nesustojo. Nušautojo asmenybė dar neišaiškinta, kadangi nerasta prie jo jokių dokumentų.

Bus pasirašyta bažnytinė sutartis.

Kaunas (27. IX.) Žiniomis iš Romos šiandien numatomas konkordato pasirašymas Ryme. Prof. Voldemaras pasirašęs sutartį, grįš iš Romos į Kauną.

Šiandien Kauno spaudoje skelbiamas jau pasirašytos arbitražo sutarties tekstas. Sutartis sudaryta dešimciai metų su automatišku jos pratęsimu.

VOLDEMARAS NERANDA KARALIAUS

Smetona ne grynakraujis.

Voldemaras priėmęs lenkų monarkistų "Slovo" korespondentą be kitų atsakė į šiokį klausimą:

"—Skaitėme pone profesoriau, žinelę apie tai, jog Biržų apylinkės valstiečiai esą pasiulę p. prezidentui Smetonai karuną?

"— Ne, tai faktas netikras. Bet lietuvių valstietis mielai norėtų turėti karalių, bent prezidentą ligi gyvos galvos ir visai netiki rinkimais...

"— Neturime, kas tiktų į karalius. Karalius turėtų buti žmogus įžymus ir bendro kraujo ryšių su musų dinastija. Tokio neturime ir nerasime. Ir del to (?) tokio klausimo nėra".

B. ŽYGELI PALEIDO

Gaunamomis žiniomis buv. Seimo narys B. Žygelis jau paleistas. Jis išsėdėjo kalėjime 11 dienų. Jis paleistas delto, kad jis kaipo Lietuvos Mokytojų Prof. Sąjungos pirmininkas buvo Pabaltijos Valstybiu Mokytojų Biuro narys ir sužinoję apie jo pavojų kitu šaliu mokytojija labai sujudo. Taip jau paliuosuotas Cezaris Petrauskas. Tauragėj nušautasis buv. Seimo narys Mikulskis buvęs Kauno Miesto Tarybos narys. Miesto Tarybos posėdy burmistrui Jonui Vileišiui pakvietus žuvusiojo atmintis pagerbta atsistojimu.

Ministerio Musteikio pranešimas

Kaunas. 27. IX. Vidaus Reikalų Ministeris p. Musteikis pasikalbėdamas su spaudos atstovais pareiškė, kad del Tauragės riaušių buvo iš viso suimti 131 riaušininkas. Iš jų 71 paleistas, 8 nuteisti mirti ir jiems bausmė įvykdyta, visi kiti nuteisti kalėt. Be to, del Tauragė įvykių suimti kitose Lietuvos vietose įtariami prisidėjus prie Tauragė riaušių ruošimo 211 asmenų. Iš jų 70 asmenų išsiųsti į Varnių koncentracijos stovyklas, kiti gi paliuosuoti. Be to, ministeris pabrėžė, kad ryšy su Tauragės įvykiais, vokiečių, latvių ir lenkų spaudoje pradėta nedrauginga Lietuvai akcija.

HABANA, CUBA.

Lietuvių gyvenimas

1924 metuose suvaržius Suvienytoms Valstijoms įvažiavimą į savo šalį atsirado keletą šimtų lietuvių ir Kuboje. Jie maž daug gyvena Havanoje, bet labai vargingai, nes darbų kaip ir nėra. Tie dar, kurie turi giminių Suv. Valstijose, tai gauna iš savų paramos, pašalpos, bet tie, kurie neturi giminių svetur, tai vargsta apiplyše ir alkani. Laikraščiu (neskaito, nieko nežino. Prašyčiau savo tautiečių, kad galėtų prisiųsti kokį nors laikraštį ar knygele. Mano adresas: S. V. Rut, 45 Paulina Bodega, Habana, Cuba.

Kastantas Galkovskis,

Lietuvių kompozitorių siluetai

Stasys Šimkus

Lietuvių Klaipėdos konservatorijos direktorius.

Iš karto sustosime ties pora ištraukų iš jo dainų rinkinio: "Musų dainos". Tame rinkiny yra 20 lietuvių liaudies dainų labai sumaniai ir įvairiai Šimkaus harmonizuotų mišram chorui 4 balsais.

Harmonizuodamas dainą Šimkus visada sumaniai ir lengvai pritaiko tą ar kitą muzikalinį dainos išdirbimo budą; liaudies melodijas parenka taip pat įdomias Kompozitoriaus techniką Šimkus visai laisvai nuvaldo. Įkvėpimas Muzų numylėtinio taip pat nepalieka. Visa tai kruvoj Šimkus kurybą daro įdomią, turtingą ir galinčią gyvuoti.

Štai jo dainelė (14 Nr.) "Saulė raudona". Gražus muzikališkas peizažas (vietos reginys). Vakaro vaizdas. Tai miego laikas. Kaž kas slėgia, užgula krutinę. Visa tai kalba musų įsiklaususiai širdžiai sudėtiniai šios dainos motyvai.

Pažymėtina šios dainos smulkmena ir ypatybė: keturiadalis melodijos taktas pakaitomis pasivaduoja su retai kur užtinkamu neliaudies muzikoj penktadaliu taktu (Rusų liaudies dainoje toks penktadalis taktas ne naujiena). Tas simetrings keturiadalis takto sujungimas su penkiadaliu dainai suteikia ypatingos grožes, kaip pora ir nepora, kaip konsonansas ir disonansas, kaip simetrija ir asimetrija.

...Kiek nekalto humoro, kiek gracijos, linksmai pajuokiančioj 20-tos dainos melodijoj, šitame beveik be paliovos besikartojančiame ironiškame refrene: "oi oi oi". Labai vykusi pabaiga baigiančioji muzikalė dainos frazė, kurią altai vos girdimai žemomis notomis pakartoja: "oi oi oi".

Originalės Šimkaus Dainos.

1. Švelnutė lopšinė daina: "Kur bakužė samanota?" Vyriausis jos motyvas triaktis ketveriopai išvystomas. Į jį įsiveržia gamtiškai pakylantis motyvas, kuris sustoja tyliai, liudnai, susimąstęs. Susimąstymas pereina į gilaus susikrimtimo motyvą. O paskui vėl pasigirsta tarsi motynos lopšinė melodija. Baigiamieji balsai tylus dusavimas.

2. Lėtas ištęstinis mozuras. "Mergele mano mieloji". Tylus bernelio nusiskundimas neturint laimužės sumaniai atvaizduota lėto mozuro forma. Šiaip mozuras — linksmas jaunųjų, karštuolių šokis. Bet duodant lėtą tempo atvaizduojama bernelis pagautas sielvarto ir net užsivylimo.

3. Gyvas, linksmas liaudies humoras Šimkaus puikiai išreikštas dainoje: "Pamylėjau vakar, pamylėjau šiandien."

Smagus linksmumas, bernelio viliojimas veržte veržiasi iš juokais žaidžiančios melodijos, kuri sumaniai išpinta stilingu Šimkaus akompanijamentu.

Fortepijaninė Šimkaus muzika.

Šimkus išbandė savo kurybines jėgas ir "naujojoj" muzikos kalbos formoj. Jis suredegavęs ir išstudijavęs Čiurlionį, vis del to nepateko jo šiaip ar taip neaiškios, gana slėgiančios ir gaivalinės muzos įtakon.

Šimkus savo "naujasiais" muzikaliais ieškojimais veikiau bus artimesnis prancuzų dekadentų mokyklai. Šimkuje gali užtikti atbalsius Debussy'o, Duc'o, O'D'Endi'o, kurių tėvas ir vyriausiasis srovėj vadas buvo genialus rusų kompozitorius Modestas Musorgski's.

Šita naujoji muzikos srovė vadinama impresionizmu.

Ir Šimkus savo naujoje krypty kuria tarsi nežemiškus balsus. Jie ne skamba, bet tarsi dvelkte dvelkia tai švelniai, tai vėl šiurkščiau glostydami; juose sunku atskirti lengviausias koloritas, spalvų žaidimas, tarsi tai butų prerafaelitas tapyboj. Žodžiai tariami pus burnos, sapnas ne sapnas, palaimingas svaigulys, slėpiningas šnabždėjims, paparčio žiedo mirgėjimas nakties gludumoj.. Šaukia, kelia aukštyn, šviesa žaidžia su šešėliais.

Savo veikalą Šimkus pavadino "Lietuvos siluetai" Ne Lietuvos vaizdai, bet jų permatomi bruožai, ne jų garsiniai atavaizdai, bet tai, ką kurėjas mato kuriamojos ekstazės pagautas; neapčiuopiamą, bet gyvą jų esybę.

"Lietuvos Siluetai" yra muzikalė tema su 18 variacijų. Pati tema pavadinta "Lauke" ir yra senobinė lietuvių liaudies daina — pasakojamojo, rapsodiško pobudžio elegija.

2-me Nr. vyriausioji tema skamba tyliai ošiant Lietuvos šilui, kuris klausosi pasakojimo apie "senų senovę" ir pritardamas linguoja savo garbanuotomis galvomis.

3-me Nr. vyriausiąją temą lydi nelyginant vamzdelių ryliavimas.

4-me Nr. tema pasakoja apie didelius rupesčius ir sunkius vargus Lietuvos istorijoj.

5 Nr. O gyvenimo valandos vis bėga ir bėga, tarsi sraunusis upelis. Ta pati senobinė lietuv. daina čia skamba sraunojo upelio bangoms pritariant.

6 Nr. "Meilės daina". Čia pirmoji vyriausios temos frazė išvystyta karštais, aistringais variantais.

7 Nr. "Jis ir Ji." Duetas. Tema tai base, tai soprane. Akompanimentas čia kiaurai permatomas oru liekąs, tarsi žaistų šviesa su šešėliais. Kaž kas pusė burnos pradėta sakyti ir nebaigta.

8 Nr. "Gervės skrenda". Jų lėkimas ilgu kaspinu nusidriekia, tai pakildamas, tai vėl nusileisdamas. Kartais pasigirsta gervių balsai.

9 Nr. "Lietuvių pasaka". Pats pasakojimas skamba aiškiai, ryškiai. Užburta pasakos fantazija tą pasakojimą apipina prašmatniausiais muzikos garsų raštais.

10 Nr. "Vėjas laužo medžius". Galingos audros pastangos. Bet aprimusio gaivalo garsai priveda prie 4 piemenėlio simfonijų.

Pirmoj (11 Nr.) pajuntame, jog jau išsigiedryta, aprimta, saulelė pasirodė. Piemenėlis, įsiklausęs paukštelių giedojimo, savo paprastu vamzdeliu kartoja jų balsus.

Antroj simfonijoj (12 Nr.) girdime susipynusius ir paukščių giedojimą ir vandenio ryliavimą, iš ko susidaro kaip ir koks malonus balandžių burkavimas.

Trečią piemenelio simfonija (13 Nr.). Suskrupo musų piemenėliui širdelę, ir savo nuotaiką lieja rypuoja nesudėtingai, bet nuoširdžiai.

Pagalios ketvirtoji simfonija (14 Nr.) Idiliškas reginys. Piemenėlis linksmai vamzdeliu ryliuoja, tarsi šokinte šokintų ką, o iš tolo pasigirsta lyg maluno girnų zaunimas, lyg koks trypimas.

Staigus piano neišrištu disonansu — ir ties musų vaizduote atsistoja 15-tas "Lietuvos Siluetų" Nr. Autorius jį pavadino: "Kaip man liudna." Šiaip ar taip sodžiaus gamtos aplinkoj, padirveliais bevaikštinėjant karvutėms besiganant, gražią kudikystę prisiminus į sirdį įsiskverbė liudesio kirminas..

16-tas siluetas "Kaip ir Suktinis",— linksmas šokio vaizdelis.

17-tas pavadintas "Su žvangučiais". Linksmai žvaliai skamba pati daina, lengvai žvanga jos įdomųs žvangučiai.

18-tas siluetas "Vakarinei žvaigždei". Skamba kaip pasaka, kaip elegija, svajonė.

19-tas siluetas —"Finalas". Gal kiek aptingę, gal neįprasti garsų raštai, tačiau jų nelauktas keistumas pilnas liaudies savitumo, kurybinės fantazijos lakumo.

Quasi Trio — neabejotinai muzika atvaizduotas savitiškas gyvenimo vaizdelis: gal kieno rietenos, gal burnelę kitą išmetusių ar ir gerai įkaušusių sodiečių vingiuota eisena. Tris kartus pasikartoja accelerando subito— gal tris kartus bandoma išsilaikyti ant kojų. Ir vis del to nuvirstama...

Ir vėl prasideda linksmas, žaismingas sodžiaus pokylio užimas, kuris smarkiai ir udringai, o kartu ir nelauktai, užbaigia šį įdomų, talentingą Šimkaus "19 Lietuvos siluetų" veikalą.

ŠIMKAUS HIMNAS

("Lietuviai esame mes gimę")

Galingas, šaukiantis. Lavai įdomi jo vidurinė dalis, kur puikiai iliustruoja tekstą muzikos frazė, vyro balso giedama kuri sulygina lietuvį su šimtamečiu ąžuolu. O toliau vėl kaip ryškios muzikos frazės, kuriomis moterų choras kalba apie amžinai žaliuojančią eglę pas Šešupę. Kaip lygiai plaukia sopranai ir kaip dailiai piešia altai "tylų vandens srovių bėgimą". Pabaigoj vėl galingas šauksmas.

Štai trumpa, žiurint iš paukščių tako, lietuvių muzikos apžvalga.

Duok, Dieve, lietuvių muzikos mėno laukams greičiau pribręsti ir nuolat teikti teikti savo tėvynei gausų derlių.

Vertė P. Krz.

Omar Khayyam

RUBAIYAT

Iš Edward Fitzgerald iš arabiško į Angliską vertimo

VERTĖ NADAS RASTENIS

o——o——o

I

Ei, kelkit! nes jau Saulė štai Pulku
Žvaigždes išvaikė iš Nakties Laukų,
Kartu ir Naktį varo su jomis, —
Vutano Bokštą puošia Vainiku.

II

Piktam dar Ryto Vaizdui tylumoj
Negesus, rodos Balsas Užeigoj
Sušuko, "Jei Žinyčia prirengta,
Ko linksi snudžius Divmeldys angoj?"

III

Begiedant Gaidžiui stovintis burys
Prie Užeigos suriko, "Ei, Duris
Atidarykit! Žinot laiko nėr:
Išėjęs kartą nieks atgal negryš."

IV

Gaivinant Naujui Metui Troškimus,
Jausminga Siela ein' į Vienumus,
Kur Mozės Balta Ranka ant šakos,
Ir Jezus Kvapas švelniai liečia mus.

V

Iramas žuvo su skaisčia Rože,
Taurė Jamšydo dingo su grože;
Vienok Vynmedis dega Rubinais,
Prie Upės žydi žolynai Darže.

VI

Dovydo Lupos tyli; bet gi ve,
Lakštutės balsas skamba Pehleve,
"Raudonas Vynas! Vynas!"—į Rožes,
Kad jų paraustų gelsva pagalvė."

VII

Eikš, pilk į Taurę, ir Rubus Žiemos
Į ugnį meski Ryto kaitrumos:
Juk Laiko Paukštis netoli gal skrist—
Jau Paukštis lekia, — netoli sparnuos."

VIII

Ar Naišapure ar Babylone,
Mirkytum Taurę bi kokiam vyne,
Gyvybės Vynas laša pamaži,
Gyvybės Lapai krinta pavieni.

IX

Sakai daug Rožių kila po Nakties,
Bet kur palieka Rožę Praeities?
Ir pirmas Mėnuo ką Rožes atneš,
Jamšydą, Kaikobadą palydės.

X

Ir lai sau lydi! bendro juk mudu
Su Kaikoskaru nei su Kaikobadu
Neturim; Zal ir Rustum duksta sau—
Jei Hatim šauks Pietų,— ne mus' vardu.

XI

Vardai čia Pono, Vergo užmiršti —
Ką skiria dirvą su krebais raiste;
O man gerai čia su Žolės skraiste,
Taika Sultanui Jo Aukštam Soste!

XII

Knyga Dainų palei lenktų šakų,
Ir Indas Vyno, ir Pluta—ir Tu
Dainuojant' Dainą prie manęs Laukuos
Laukai, tai Rojus man dabar butų!

XIII

Kas trokšta Aukso, trina sau nagus,
Kas laukia kuomet atsivers Dangus:
Grašius sau imkit, Skola lai paliks,
Nepaisyk kuomet Bugnas gaus žvangus!

XIV

Štai, matot Rožę, ką, "Su šypsena",
Mums sako, "einu į Pasaulį. Na,
Tuoj plėškit spurą nuo šilkų mašnos,
Ir sėkit mano Turtą—bus gana!"

XV

Ir tie ką Aukso grudus rinko sau,
Ir tie ką Vėjais juos pasėjo, jau
Jie nevirto Aukso smiltimis —
Žmogus iš Kapo nesugrįš daugiau.

XVI

Pasaulio Viltis virsta, kaip žinai,
Į Dulkes; kartais dar kai kam Sapnai z
Ir išsipildo: snaigės greitumu
Kaip matant tirpsta—dingsta amžinai.

XVII

Žinai, į šitą Karavansarai,
Kurs Dieną, Naktį riokso atvirai,
Sultanas po Sultano išdidžiai
Atėjo, — bet išėjo kaip Vorai.

XVIII

Jie sako, Driežas žaidžia su Liutu,
Kur Jamšyd valdė, gėrė tuo metu:
Ir Bahram, tas Mėdėjas— Asilgalvis
Ant Jo kiek tremptų—bet neprikeltų.

XIX

Ar kur taip degė Rožė raudonai,
Kaip ten kur Caeser mirė kruvinai?
Juk Hiacintai, Darže žydanti,
Nupuolė nuo kiltų Galvų tenai.

XX

Ir tie žali, gaivingi Augmenai,
Dabina Upės Lupas, ką nunai
Mes rymom—tik rymoki atsargiai!
Kieno tos buvo Lupos — nežinai.

XXI

Pripilkit Taurę, lai ji numazgos
Skausmus ir Baimę šios-dienos eigos:
O Ryt! —Gal Ryt ir aš jau busiu su
Sept-Tukstantimis Metų už Angos.

XXII

Nes daug Mylėtų musų laikuose
Vynyčios Skysčių su kilta Dvasia
Išgėrė savo Taurę kartą, du—
Ir viens po kito žlugo Sapnuose.

XXIII

Ir mes čia žaidžiam Kambary linksmam,
Ką jie apleido, gėlės dar liepsnom
Vis dega; bet reikės mums eiti ten,
Po Žemės Lova —kloti Lovą —Kam?

XXIV

Kol Šiandie galim, tai naudokimės,
Pirma kaip Dulkėm's virsime ir mes;
Ant Dulkių Dulkės Dulkynuose guls,
Be Vyno, Dainių, Dainų — be Žymės.

XXV

Tiems ką Šiai Dienai siuva sau Rubus,
Ir ką Rytojuj tiki gaut skarbus,
Muezzin šaukia Bokšte Tamsiame,
"Kvailiai, Atlygos Čia nei Ten nebus!"

XXVI

Visi Šventieji ir Žiniunai, štai,
Ką Du Pasauliu skelbė mokytai,
Ant juoko liko: žodžiai suminti —
Pripiltos Burnos Dulkių jiems už tai.

XXVII

Ir pats, kol jaunas, tankiai aš ėjau
Klausyt Mokslinčių ir Šventų; bet jau
Po argumentų pro tas pat Duris
Aš išėjau kaip kad ir atėjau.

XXVIII

Nors Proto sėklą sėjau aš sykiu
Su jais, žiurėjau kad augtų: tikiu
Iš to aš pioviau vien tiktai ve tiek:
"Upe atplaukęs, Vėju aš lekiu".

XXIX

Į šį Pasaulį pribuvau svetur,
Be supratimo kodel ir iš kur,
Kaip Upė tingiai-vingiai aš plaukiau—
Be tikslo, Vėjais vėl slenkiu kitur.

XXX

Ne savo noru atėjau aš čia,
Ir vėl kitur jau varo užmačia!
Kiek daug Taurių reikėtų užgesyt
Tą įžeidimą rengtą lyg tyčia.

XXXI

Septintais Vartais Žemės, iš Vidaus,
Išėjęs, sėdau Sostan aš didaus
Saturno; daug atnarplenau mazgų—
Tiktai ne Mazgą Padėties Žmogaus.

(Bus daugiau)

IVAIRIOS ŽINIOS

Moterys bažnyčios languose

Washingtonas— Čionai rengiamasi statyti naują katedrą, kur palaidotas buvęs prezidentas Wilsonas. Į katedros langus bus sudėta 20 katalikių moterų paveikslai, kaipo vaizduojanti 20 šimtmečių po Kristaus gimimo. Šimtmečius vaizduos sekančios moterys:

1-mą šv. Phoebe, pirma Kristaus bažnyčios davatka. 2-rą šv. Cecilija, 3-čią šv. Rhipsine, 4-tą šv. Elena, Konstantino didžiojo motina, 5-tą šv. Uršulė, 6-tą šv. Genovaitė, 7-tą šv. Ilda, 8-tą šv. Pridesvidė, 9-tą šv. Etelgiva, 10-tą šv. Edita, 11-tą šv. Irena, iš Konstantinopolio, 12-tą šv. Margarėta, 13-tą šv. Elzbėta iš Vengrijos, 14-tą Ona iš Boemijos, Anglijos karaliaus Richardo antrojo motina, 15-tą Joana Arkietė, 16-tą ponia Jane Grey, 17-tą Pocahonta, 18-tą Zuzana Wesley, kaipo motina 19 kudikių, 19-tą Harriett Starr, kaipo pirma religijos skelbėja Amerikoje, 20-tą Julė Emery, kuri suorganizavo davatkų organizacijas.

$20,000 byla

Juozas Tauperis apskundė kompaniją ant $20,000 už užmušimą sunaus Edvardo rugp. 8 d. Bylą veda adv. Ignas Bartkus. Byla neužilgo prasidės.

Meškos šeimyna viešbuty

Eisenkapely, Koernten viename viešbuty spalių 8 d. netikėtai pasirodė didelė ruda meška su keturiais meškučiais ir tuojau užėmė viešbučio virtuvę. Žmonės svečiai ir virėjai išbėgiojo ir sulipo ant sienų. Suvalgiusi ką rado, meškienė nusivedė vaikus prie stalo viešbučio kieme, bet įvyko nesusipratimas. Vienas meškiukas apvertė kedę ir visa meškų šeimyna išsigandusi nušvitino atgal į kalnus. Atskubėjusi policija, gaisrininkai, kariuomenė rado tik vienus išgąsdintus svečius.

JUOKAI

Pardavėjas: Poniute, tamsta norite pirkti nosinių skarelių del vyro, kaip didelių tamstai reikia?

Pirkėja: Viešpatie, ką aš galiu pasakyti, mano vyras yra mažas, bet jo nosė labai didelė.

Ponas oberi, ar tamsta neapsirikai? Tamsta užrašėte sąskaitoje keptą viščiuka ir vyno bonką, o padavei man tamsta visai atbulai, tai yra vyno bonką ir keptą viščiuką.

— 'Petrai, tu vežikui davei rublį?

— Cit, tylėk, aš jam daviau netikrą rublį!

— Ar gi tu neturėjai netikros pusrublinės?

Trumpam laikui. "Kaip yra su dešimtine, kuria aš tamistai paskolinau? Skolindamas sakei, kad tik labai trumpam laikui". — "Taip ir yra. Nepraėjo penkių minučių, kaip aš juos jau praleidau?

"Kur taip skubini?" — Tam ponui, kurs paskui mane bėga, nulėkė skribėlė". — "Tai kas tau darbo, tegul jis bėga pats?" — "Taip, bet aš jo skribelę apsimoviau."

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJ"

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

J. PRONSKUS, Editor K. J. PAULAUSKAS, Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi but apmokama iš kalno. Prenumeratos metas sąitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00. Kanadoje ir kitur — $3.00 Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderius, adresuojant:

"Sandara", 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos Straipsniai.

NEPRIKLAUSOMYBĖS 10 METŲ ŠVENTEI ARTĖJANT

D-ro Basanavičiaus mirimo sukaktuvės.

Ateinančio vasario 16 diena nebe už kalnų. Ji ateis, kaip ir ši diena ir praeis, kaip jau baigia praeiti reikšmingi Lietuvių tautos istorijoj dešimti metai. 1928 m. vasario 16 dieną apvaikščiosime lygiai 10 metų sukaktuves, kaip 1917 m. Valstybės Taryba Lietuvos sostinėj Vilniuj paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe.

Jei visi Lietuviai kur ir budami Lietuvoj ar Amerikoj kiekvienas Nepriklausomybės sukaktuves paminėdavo tam tikromis tautinėmis apeigomis, tai šios dešimtametės sukaktuvės turi buti, kaipo pirmas ilgesnio laikotarpio jubiliejus su ypatingu pasiruošimu atšvęstas. Juk tai sueina 10 metų, kaip įsikunėjo musų pačių ir musų tėvų protėvių troškimai. Dešimts metų labai nedaug reiškia visuotinai žmonijos istorijai, bet yra didelis laiko periodas atskirai tautai, ypač tokiai, kurios gyvenimo ratas pasisuka visai nauja kryptimi.

Lai musų tautos, atsistačiusios savo nepriklausomybę, vidaus gyvenimas per tuos 10 metų pakėlė daug tyrimų ir paskutinis nukrypimas prilygino musų nepriklausomąją tėvynę diktaturų šalims, tačiau vis tik tai yra vidaus reikalai, valstybinės formos nusistovėjimo skaudus eksperimentas; faktas gi svarbiausias išliko laimėtas, tai yra kad per sunkiausias išorinių ir vidujinių veiksnių sąlygas musų Lietuva išgelbėjo savo nepriklausomybę ir žengdama prie 10 metų slenkščio yra pasiryžusi kaip vienas tą savo brangiausį palikimą — Nepriklausomybę saugoti ir ginti ateityje, nežiurint kokių ištyrimų jai likimas ir dar ruoštų.

Tame visame didelė pagarba visiems tiems garbingiems patriotams, kurie pavojingomis valstybei valandomis mokėjo valstybės likimo reikalus pastatyti aukščiau visa kito ir aukščiau savo partijos bei asmens gerovės. Kaip Maižiešius žydų tautai 40 metų klaidžiojant tyruosę visą laiką stiprino viltį ir ištvermę, vesdamas ją į pažadėtą žemę, taip lygiai vienas ir pirmiausias Lietuvių Tautos vadas a. a. D-ras J. Basanavičius pasnikaudamas Vilniuj per visus 9 nepriklausomybės metus rodė mums tikrąjį kelią į galutinius musų siekius. Basanavičius mirė lygiai 9 nepriklausomybės metų sukaktuvių vakarą, nesulaužomai nepergalimai ištveręs Vilniaus sargyboje. Tai simbolingas supuolimas ir sukėlęs didį visos tautos gedulą. Vadas mirė kaip tik tuo momentu, kada Lietuva šventė savo nepriklausomybę, pastatyta gruodžio 17 nakties į pavojingą kryžkelę. Bet kaip Maižiešius parnešė izraelitams 10 pamatinių prisakymų, taip a. a. Dr. Basanavičius prieš mirdamas ištarė Lietuvių tautai amžiną testamentą, mandagiai papeikdamas pražutingus eksperimentus ir šaukdams prie vienybės. Tik šiuo ženklu Lietuvių Tauta pergalės savo sunkius tyrimus.

Tad musų 10 metų sukaktuvių svarba dar pasidvigubina. Dėkonė likimui už išlaikymą Lietuvos 10 metų ir gedulas musų Vado mirimo metinėmis sukaktuvėmis. Tas sukaktuves švęs Lietuva ir dėkos savo tautos laimingam genijui, nors laikinai surakinta ir sukaustyta budama. Amerikos Lietuviai, šiandien gyvendami nepalyginamai geresnėse sąlygose, ruošiasi tas sukaktuves švęsti su ypatingu atsidėjimu. Tad ruoškimės, nes jau ateina laikas. Reikia, kad musų tautos šventę ne tik mes patys prideramai švęstume, bet kad apie ją plačiausiai išgirstų ir tie 100 milijonų laisvos Amerikos gyventojų, kurių bendram gerbuviui Amerikos lietuviai daug yra prisidėję.

AR LEISTINAS TOKS VEIDMAINIAVIMAS?

Senai yra pripažinta, kad žlibas negali buti vadu, nes tada nebėra garantijos, kad neįves į duobę. Bet dar mažiau belieka garantijos, kur veda apžlibimas ir vylius sykiu.

Štai Brooklyno seniausioji vėl labai nepadoriai iškreipė savo skaitytojams tiesą. "N. Y. Times" žinią, paduotą spalių 5 d. iš Varšuvos ji taip sufušeriavo, kad ir pati joje susivėlė. Pirmąme puslapy laikraštis stat kaip išvertė tą žinią: **"Lenkų valdžia teisina savo terorą tuo, kad Lietuviai persekioja Lenkus Lietuvoje, ir visos partijos "nuo monarchistų iki socialistų esą verčia valdžią imtis žygių prieš Lenkus."**

Kitame puslapy vedamajame jau p. Širvydas šitaip rašo:

"Bet įdomu ir priežastis, kuria Lenkai tą persekiojimą teisina: esą, Lietuviai taip prispaudė Lenkus Lietuvoje, kad **visos partijos nuo "monarchistų iki socialistų" ėmę prašytis Lenkijos pagelbos! (m. pabr.)**

Kad lenkuojanti Lietuvos dvarininkai prašytų Lenkų pagelbos, tai dar aišku; **bet kad Lietuvos kitos partijos tą darytų,** tai mes drįstame netikėti "prošeparnams".

Tuo tarpu "N. Y. Times" pranešimas toj vietoj skamba šitaip: "All parties from Monarchists to Socialists issued an appeal to the Polish Government to resent the alleged insults." Žinia iš Varšuvos, reiškia lenkiška. Ją patvirtina kita žinia iš Varšuvos "Draugo" spalių 7 d. n-ry, kur sakoma:

"Maršalui Pilsudskiui esant Lenkų valdžios priešaky pirmu kartu visos lenkų partijos susijungė Lietuvos atžvilgiu, kuomet ten, Lietuvoj, visos lenkų mokyklos uždarytos, gi lenkams mokytojams uždrausta mokytojauti del lietuvių kalbos nežinojimo."

Kuriuo tikslu tas laikraštis taip dažnai ir taip negražiai painioj? Štai kuriuo: pereitą kartą švyturininko Jackevičiaus "Vairo" knygyno išleistus kalendorius su Smetonos abrozdais primesdamas "Varpo" B-vei ir prisimesdamas D-ro Kudirkos ir D-ro Griniaus užtarėju, jis turėjo tikslo sukompromituoti pačią "Varpo" B-vę ir demokratijos gynėjus. Dabar gi lenkų žinią, kur sakoma, kad lenkų partijos nuo monarchistų iki socialistų išėjo reikalauti lenkų valdžios atkeršyti lietuviams, apversdamas, kad Lietuvos partijos prašančios Lenkijos pagelbos (!) turėjo tikslą apšmeižti Lietuvos opoziciją, dar daugiau — visą Lietuvių tautą, nes juk išskiriant despotų burelį ir jiems parsidavusią Darbo Federaciją, visos partijos yra opozicijoj. Jis žino, kad jei ir ne visi, tai daugelis "Vienybės" skaitytojų nesugebės jo vylių susekti ir tada jau lengvai patikės jo tolimesniems išvadžiojimams.

O tie tolimesni išvadžiojimai štai kokie: Lenkai esą susinervavę delto, kad Lietuvos vyriausybė taisanti konstituciją, kad ta vyriausybė šitaip "keisdama" konstituciją ruošianti demokratijai naują ir tobulesnį budą pareikšti savo balsą (kuriuo, net pats Širvydas nesenai dar piktinosi kad: dargi balsuotojams ligi 24 m. amžiaus atimamas balsas!), toliau — kad kairiosios srovės Lietuvoje degančios karštu noru gryžti į Kauno ministerijas (?) ir kad tą tikslą pasiekus jos pasirinkę sklepinių suokalbių ir sukilimų kelią, kad kairioji neturį jokio programo, kad senoji, t. y. konstitucinė parlamentarinė tvarka Lietuvių tautai pasirodžiusi pragaištinga (?), kad ateityje Seimas Lietuvoje negalįs buti "caru" (ir čia pat sau prieštarauja sakydams, kąd Seimo rolė parlamentinėje ir demokratinėje valstybėje yra — įstatymus leisti ir **kontroliuoti ministerius**).

Štai savo fašistinei "programai" išgirti p. Širvydas vartoja aiškiausią netiesą. Ar ne padoriau butų kad ir fašistinę programą be melų ir šmeižtų skelbti? Bet p. Širvydas verčiau rizikuoja buti pagautas beveidmainiaujant, kaip atvirai pasisakyti, **kas esąs ir ko siekiąs.** Jis žino gerai, kad nudengęs savo kaukę jis butų su pasibiaurėjimu išvytas iš demokratinės Amerikos lietuvių visuomenės tarpo, o prisimetęs gali dar kurį laiką klaidinti, kol ne visi jį pažysta.

SANDAROS 2-RO APS. KRIČIO SUVAŽIAVIMAS

Įvyko spalio 16 d., Hartford, Conn. Atstovai dalyvavo nuo 5 kuopų. Patsai suvažiavimas buvo ganėtinai gyvas. Atydžiai buvo apsvarstyti kaip organizacijos, taip ir Lietuvos reikalai.

Organizacijos darbams padaryta keletas labai svarbių nutarimų, į kuriuos įeina sekanti:

1. Pasirupinti suorganizuoti naujas Sandaros kuopas visose tose kolonijose, kur jų dar nėra.

2. Pradėti generalį organizatyvį vajų su dovanomis.

3. Padaryti keletas stambių parengimų.

Kadangi Conn. Sandariečiai yra žinomi savo žodžio pildytojai, tai nėra nei klausimo, kad tarimai gyvenime umu laiku bus įgyvendinti.

Lietuvos reikaluose priimta kelios rezoliucijos, kurios pasmerkia karo lauko teismus ir spaudos cenzurą. Taipgi priimta rezoliucija Vilniaus klausime, kurioje reikalaujame dėti visas galimas pastangas Lietuvos sostinės atvadavimui.

Suvažiavimo vedėjais buvo sekanti: M. J. Vokietaitis, pirm.; A. Osteika, vice-pirm.; A. Orantas, rašt.; V. Alksninis ir P. Kupstas įnešimų komisijoj, V. M. Čekanauskas ir F. J. Vilkas rezoliucijų komisijoj.

Sekantiems metams valdybon išrinkta: M. J. Vokietaitis, pirmininku, A. Orantas raštininku, M. Krugelis iždininku.

NUO REDAKCIJOS

Del "Savas pas savą"

Šia tema redakcijoj yra dviejų autorių butent p. Ramiojo Arimanto ir p. J. Tuinylos du ilgi straipsniai, kuriuos pradėsime dėti su sekamu numeriu. Šiuos du pabaigus, rodos, kalbamasis klausimas bus jau visapusiškai išsemtas, todel pageidautume baigti.

Pastabos

TMD. Turtas

Paskutiniame "Dirvos" nr. išspausdinta TMD. turtas iki 1 d. Liepos šių metų. Įplaukų buvo $213.33, o išlaidų $498.54, vadinasi TMD. turtas neauga, bet mažinasi. Viso iki 1 d. liepos išde yra $454.32; į šią skaitlinę neįeina TMD. knygynas, kuris beabėjo, vertas yra apie porą tukstančių dolerių. **B. V.**

Bolševikų darbuotė

Nužudžius Sacco ir Vanzettį užsidarė bolševikams rugiapiutė ir jų "mašnos" pasidarė tuščios, taigi, kad buriui tinginių ir išnaudotojų butų duonos, sumanyta įsteigti, pasinaudojant Lietuvos vargais, "priešfašistinis komitetas" žvejoti dolerių. Bet kaip matyti iš paskutinių to "komiteto" pranešimų ("Laisv." nr. 240) kad ir patys bolševikai neaukoja ir dėmėsio nekreipia. Mat bolševikai ir fašistai vieno nusistatymo žmonės — diktaturos palaikytojai.

Kasa duobę joje stovėdami

Musų kaimynas "Darbininkas", anot tos žydelkos, treti metai kaip numiręs, bet seno papratimo nepametęs, mėgsta kabinėtis praeiviams į palas ir visiems, tik ne sau, su pasismaginimu gieda requiem eternam. Nors memento mori tikrai krikščioniškas reikalas kasdieną pakartoti ir graboriai artimiausi kunigų bendradarbiai, vis tiktai ir "Darbininko" teveliams nepatartume juos suvadžioti. Turbut "D-ko" alchemikai žino, kaip sunku yra dvasias iššaukus jomis benusikratyti. Tegul tik redaktorius pasklaido taip dar nesenai rašytus posmus pie šunes ir kiaules, kokiais jis alegorino savo neklusniasias aveles, tai jis pamatys, kad visoks spiaudymas į kaimyną, jam pačiam į burną atšoka.

Petrauskas visus išjudino.

Kompozitorius M. Petrauskas darbuojas nenuilsdamas. Jau choristų turi suvirš 60 ir vis naujų prisirašo, o vietos yra dar kita tiek. Jau ir operėtės "Birutės" pastatymas nebetoli, tik lapkričio 13 dieną įvyks lietuvių svetainėj kampas 25 ir Dix gatvių.

Gaila, kad pas mus yra daug pavyduolių. "Aido" choras išvažiavime diskusavo, kad jam gręsias pavojus nuo komp. M. Petrausko apsigyvenimo Detroite. Čia, tik aidiečių pavydumas, ne pavojus. Ką reiškia tiek chorų Detroitui su 16 suvirš tukstančių lietuvių. Tik žinoma chorai turi duoti žmonėms tai, ko žmonės pageidauja, ne munšainą pardavinėti. Lai ir "Aido" choras užsiima savo tikruoju pašaukimu, tai tikrinu, kad jam nebus pavojaus, nes Petrausko choras dirbs rimtą dainos ir muzikos kulturos darbą.

NAUJOS KNYGOS

K. S. Karpavičius. "Ekscelensijos". Naujoviška satyrinė komedija, parašyta iš amerikiečių prietykių Lietuvoje, nuvažiavus pasisvečiuoti.

K. S. Karpavičius. "Juodas Karžygis." Istoriškas romanas. I tomas. Antras tomas išeis lapkr. mėn. gale. Per abu tonu romanas turės į knygas paminėsim sekamame numery.

KLAUSIMAS

Dažnai tenka gyvenime susidurti su šiokiu keistu apsireiškimu — žmogus buvęs teisingas, doras, skaisčių pažiurų tampa pakviestu eiti kokias nors atsakomingas valdiškos tarnybos pareigas. Tas pareigas jis eina sąžiningai, yra gerbiamas. Bet persimaino valdžia, pasikeičia kursas aiškiai priešinga linkmę ir tas valdininkas taip jau sąžiningai pildo naujosios valdžios kursą, nors pats gerai mato, kad tas kursas ir jo paties darbas yra priešingas ne tik krašta gerovei, bet ir jo paties įsitikinimams. Kaipo pavyzdį privesiu du tokius. Buvęs prieš Čapliką Kauno miesto ir apskr. viršininkas P. Morkus buvo gražių demokratiškų pažiurų, plačiai apsišvietęs vyras. Viršininku jis išbuvo 8 metus, pergyveno visas valdžias. Bet krikščionių režimui pradėjus labai siausti, jis pasidarė uoliausis persekiojimų vykdytojas. Opozicijos spaudą persekioti, konfiskuoti, krauti pabaudas, perduoti teismui tai buvo patapusi jo mėgiamiausia specialybė. Buvo pastebėta, kad įsakęs konfiskuoti "Liet. Žinias" pats bėgo per miestą, žiurėdamas ar policininkai visus išleistus egzempliorius atrinko ir pats savo rankomis iškrėtė kaikurius laikraščių pardavėjus! Po rinkimų stojus laisvesnei gadynei jis ir pats pasigirdavo, kaip sunku buvęs tokios pareigos eiti.

Kitas pavyzdys — Šiaulių komendantas Jonas Šlepetys. Tai buvęs mano paties jaunystės draugas. Pamenu, kaip skurdžiai gyvenova Petrapily 1913-1914 m. besimokindamu. Dalinovos paskutinlu penkapeikiu, bet kokių puikių svajonių turėjova. Karo metu jis tapo karininku, grįžęs Lietuvon tapo paskirtas Mažeikių dabar jau keli metai Šiaulių karo komendantu. Prie krikščionių jis jau rodė valdžiai "ištikimumą" visaip padėdamas krikščioniškiausiam apskrities viršininkui Stasiunui persekioti kad ir tokias "Šiaulių Naujienas" ir tąsyti po kalėjimus nesveiką nuvargusį jų redaktorėlį Leoną Vitkauską. Dabar prie Voldemaro be kitų žygių jam priklauso ir **Kulturos Bendrovės uždarymo** gėda. Pažangusis komendantas savo rankomis atliko tai, ko reakcionierius kun. Kemešis senai siekė..

Tokie žmonės teisinasi, kad nori gyventi, turi tarnauti, o tarnaudamas turi klausyti ir pildyti valdžios politiką. Bet klausimas, ar vykdymas siaurai fanatiškos vldžios politikos, priešingos įsitikinimams, yra valdininko dorybė? Ar pardavimas savo įsitikinimų už tarnystę nėra paties savęs apspiaudymas?

Kaip pasitraukia ministeriai priešingai srovei paėmus valdžią, taip turėtų padaryti ir žemesnieji viršininkai, jei pamato, kad pareigas teks eiti prieš savo sąžinę. Juk ir ministeriai ir prezidentai taip pat galėtų pasakyti, kad gyventi reikia, ir perbėgti į priešingas sroves. Tiesa, keletą ir tokiu turime, tai Aleksą, Musteikį ir Šilinga, bet tokius su panieka vadiname skurininkais. Tad, mano supratimu, ir žemesnį viršininkai, jei jie dirba prieš savo įsitikinimus, gerai matydami, kad jie tarnauja nebe valstybei, **nebe visų žmonių gerovei,** o tam tikros grup. fanatizmui, yra škurininkai.

Man rodosi, jei visi sąžiningi, dori valdininkai atsisakytų dirbti prieš savo sąžinę ir pasitrauktų, tai žmonių daugumos priešai nė negalėtų žmonėms savo pančių uždėti. Juk vis tik neprietelinga žmonėms valdžia, jei tik galėtų visus ne savo pažiurų valdininkus pašalintų, o nepašalina tik delto, kad savo pakalikų neužtenka.

Bet tai matyti yra tik utopija, o tikrenybė yra ta, kad valdininkai tarnauja už kailį. Ar tai yra dora ir pateisinama, liekasi didelis klausimas.

Šiaulietis.

Brazilijos lietuviai

KOMUNISTAI STEIGIA "ROJŲ"

Ko reikia Brazilijos lietuviams?

"Brazil. Liet." rugs. 17 d. rašo:

Daug turime savo tarpe visokių "istų", žemiško "rojaus" apaštalų, kurie visur šaukia į mus: lietuviai, darbininkai nesidėkite prie anų, šen prie musų mes tokie ir tokie "istai" tikrieji jusų "užtarytojai", sukursime tikrai darbininkišką organizaciją (suprask komunstinę), mes iškovosime jums gerovę Brazilijoj, ir dar visokių nebutybių prikalba, kol neilys į kalėjimą.

Kai sulygini tokių mažapročių šukavimus su gyvenimo realybe su butiniausiomis gyvenimo taisyklėmis, tai ištiesų gali greičiau Amazonė išdžiuti, negu tie nelaimingi rėksniukai Brazilijos lietuviams darbininkams suteiks ką nors gero apart kalėjimo. Ir gaila tų nelaimingų rėksnelių ir jų pasekėjų.

Ne šukavimų mums reikia, ne partijų visokių 'istų', bet kuogreičiausiai burtis sulig specialybių į sąjungas, sindikatus, steigti dirbtuves, parduotuves, gamyklas, kurtis bendromis pajėgomis žemėje ir tt. mums reikia kuogreičiausiai steigti šias sąjungas, ar sindikatus: stalių, kalvių-šaltkalvių mechanikų, kurpių, siuvėjų, murininkų statytojų, o laukų darbininkams ir buvusiems žemvaldžiams kurti žemės ukio kulturos sąjunga ir kurtis žemėje visais prieinamais budais.

"Aušros" Valdyba kreipėsi į valdžią ir gavo pažadėjimą duoti 1500 alkerų žemės pirmai lietuvių žemdirbių kolonijai. Tame plote galės patilpti apie 150 — 200 šeimynų.

"Brazil. Lietuvį" leidžia draugija "Aušra" Draugijos ir redakcijos adresas: Sao Paulo, rua Visconde de Laguna Nr. 1. Brazil.

Kaunas. Susisiekimo ministerija žadanti neužilgo pradėti toliau tęsti Šiaulių Klaipėdos geležkelio liniją, kuri yra atvesta į Telšius, o dar nuo Telšių pro Plungę į Kretingą nepradeta statyti. Taip pat paruoštas planas naujam plentui statyti Kaunas-Raseiniai-Kaltinėnai—Klaipėda.

Apžvalga.

KAUKOVĖ ŽMOGŲ IR.... UŽGIEDOJO TAUTOS HIMNĄ

Lietuvos spaudoje smulkmeniškai pareikšta "valdžios" pranešimas apie nulovimą P. Mikulskio, dalyvio Tauragės sukilimo. Kadangi sukilimas pasireiškė tik vienoje Tauragėje po vadovybe "Respublikos gynėjų Komiteto", tai Povilas Mikulskis ir visi kiti sukilėliai turėjo pasislėpti. Vieni, kaip žinome, suspėjo pabėgti į užsienius, o nelaimingasai P. Mikulskis pasislėpė Monkiškių kaime, Ruzgo klojime.

"Valdžios Žinios" skelbia:

"...Visi Ruzgo trobesiai iš karto buvo apsupti ir įėjus į klojimą buvo sušukta: 'Mikulski, lipk žemėn,' bet jokio atsakymo balso nebuvo girdėti... Tuo pačiu momentu nuo sukrautų javų pasigirdo šuvis. Po šuvio buvo duota komanda atidengti ugnį. Į vietą, iš kur buvo šauta, paleistos 3 salvės, po ko vienas gusarų karininkas su gusaru ir revolveriais rankose užlipo ant sukrautų klojime javų ir pranešė: 'užmuštas'. Žemai stovintieji **šauliai užgiedojo himną**. Mikulskis rastas ant javų su peršauta galva ir strėnomis..."

Tai taip lygiai, kaip Muravjovo koriko laikuose... Bet, ar buvo tuose laikuose panašių pavyzdžių? Jei atsikeltų iš kapų lietuvių laisvės gynėjai ir lietuvybės platintojai, tai be abejo pamatę vaizdus iš dabartinių "tautininkų" ir Lietuvos "gelbėtojų" darbų, pasakytų, jog jų vargai, žudynės, ar Lietuvoje, ar Sibire nebuvo toki žiaurūs ir nežmoniški, kaip dabar yra "laisvoje" Lietuvos Respublikoje.

Vinciunas

IR KRIKŠČIONYS NUSISTATĖ BOIKOTUOTI

Viena Federacija beliko ištikima

Žinome, kad Lietuvos politinės ir visuomeninės organizacijos, norėdamos greičiausiai grąžinti teisėtą tvarką, buvo pradžioje kaip ir besutinkančios dalyvauti valdžios žadamame "tautos atsiklausime" del konstitucijos keitimo. Tai buvo, matyt, del to, kad valdovai slėpė, kaip tą atsiklausimą jie mano pravesti ir Voldemaras buvo užtikrinęs, kad del konstitucijos pakeitimo ir referendumo bus leista spaudai laisva kritika. Bet paaiškė jus, kokiu budu tasai referendumas arba atsiklausimas bus daromas (atimama balsavimo teisė nuo 20 iki 24 m. amžiaus piliečiam ir neprileidžiama visuomenės kontrolės balsavimo komisijose!), taip pat del nuolat aštrėjančios diktaturo sauvalės, prie kurios ne tik jokia kritika nėra galima, bet visi sąmoningesni opozicijos vadai terorizuoti, — **nusistatė tokį prigavingą referendumą boikotuoti.** Tą pat padarė ir krikščionys demokratai su Ukininkų sąjunga. Ištikima likosi savo gėdingam amatui viena Federacija, kuri krikščionims nuėjus opozicijon pasiėmė nuo jų divorsą ir dabar klusniai tarnauja reakcininkų troškuliams.

Krikščionys kažkaip gavo leidimą savo nusistatymą boikotuoti "referendumą" įdėti į "Ryto" 216 n-rį. Boikoto priežastys veik tos pačioso, ką ir visos opozicijos. Tas krikščionių pareiškimas sukėlė didelį lermą valdžios penukšlų spaudoj "Lietuvis" ir "Lietuva" thoru užtraukė krikščionims ir ėmė išmetinėti, kad pradžioj ir jie buvę už konstitucijos laužymą ir kaitaliojimą ir dabar juos pametę. "Lietuvis" klausia:

"kuria teise ir kuriuo titulu p. p. Stulginskis ir Bistras patapo organizuotosios katalikų visuomenės orakulais. Nuo kurio laiko tai pasidarė? Ligi šiol buvo ir yra žinoma, kad katalikai yra organizuota visuomenė ir kad tos organizacijos priešakyje stovi vyskupai ir Romos popiežius. Kas įgaliojo juodu pasišauti katalikų organizacijos priešakin ir skelbti, kas yra teisėta ar neteisėta ir nepriimtina katalikams?"

Pagaliau, "Lietuvio" manymu, p. Stulginskis imąs dar neteisėtai Seimo Pirmininko algą, nes, girdi, Seimo Statutas esąs priešingas Konstitucijai, ir dabar, paleidus Seimą, jokio Seimo Prezidiumo jau negali buti.

IŠEITIES KELIŲ BEIEŠKANT

Opozicijos ir valdžios tonas

Valst. Liaud. organas "Liet. Ukininkas" deda tokį vedamąjį:

IŠEITIES KELIAS.

Ir patys tautininkai pripažįsta, kad mūsų valstybė dabar pergyvena nenormalios tvarkos laiką. O yra žinoma, kad nenormali padėtis valstybėje visų pirma labai žalingai atsiliepia pačiai valstybei. Esant nenormaliai padėčiai susidaro sąlygos įvairiems valstybei kenksmingiems reiškiniams.

Viso to akyvaizdoje atsistoja begalinės svarbos klausimas su nenormalia padėtim baigti. Reikia įvesti valstybė į normalaus gyvenimo vėžes, pašalinti galimumus susidaryti toms sąlygoms, kuriose gali išsivystyti visoki be galo kenksmingi reiškiniai.

Ne taip jau lengvai įgijome valstybės nepriklausomybę, kad dabar labai pavojingai galėtume žaisti savo likimu, kaimynams ir visam pasauliui besistebint.

Jei kariaujančios pusės širdingai susimąstytų ties šių dienų mūsų valstybės gyvenimu, tai, rodos, nereikėtų abejoti, kad mūsų gyvenimas vėl grįžtų į normales vėžes, kad mes vėl galėtume džiaugtis tautos nepriklausomybe, kad mums nereikėtų piktintis visokiais dabar turinčiais vietos reiškiniais.

Nuoširdus galvojimas verčia mesti ambicijas, tuščią savigarbą, užsispyrimą, kurie šiandien mums grąso labai apverktinomis pasekomis.

Valstybės likimo klausimas verčia susimastyti del suradimo juo greičiau geros išeities kelio.

Valdančiųjų tautininkų organas "Lietuvis" gi deda tokį vedamąjį:

Kame gi tikrasis kelias?

Kas gi tie keliarodžiai yra? Ne kas kita, kaip tik Konstitucijoje nustatytoji valstybės santvarka. Visi juk žino ir supranta, kad pernai metais gruodžio 17 dieną Lietuvos gyvenimas išsuktas iš to Steigiamojo Seimo duotosios Konstitucijos keliarodžiais nustatyto kelio. Visi lygiai gerai supranta, jog gerai padaryta, kad išsukta iš to kelio (?) Ką reiškia tas išsukimas? Juk toks žygis nėra numatytas pačioje Konstitucijoje. **Vadinasi, jis yra iš Konstitucijos nustatytos linijos išsilaužimas.** (m. pabr.)

Krikščionių demokratų bloko žmonės yra pasirinkę vėl grąžinti visa į senąjį kelią. Nes ką reiškia nusistatymas šaukti Seimą senaisiais dėsniais, jei ne grįžimą į senas klaidingas vėžes! Referendumas ir Konstitucijos keitimai esą klaidingi ir nereikalingi, reikalinga esą eiti "ramybės ir teisėtumo keliu".

Ar tautininkai gali tuo keliu eiti? Ne! Tautininkai, pamatę ir patyrę, kad buvusieji keliai buvo klaidingi, nebegali sutikti, kad Lietuvos gyvenimas vėl būtų į juos įsuktas. Jie mato, kad be reformų kraštas gali žuti. Tad jos reikia padarvti. Kaip tai padarvti. Tautininkai temato tik vieną budą — per referendumą, per tautos atsiklausimą. Juk savaime suprantama, kad per Seimą to nepadarysi, nes pats Seimo rinkimas senaisiais dėsniais būtų grįžimas į senąsias vėžes.

Išvada

Burelis žmonių, per 9 nepriklausomo valstybės gyvenimo metus neturėję krašte jokio vardo, nakties metu įsmurtu išplėšę iš krašto atstovų valdžią ir mirčia niokdami visokią skirtingą nuomonę, patys pripažindami, kad jų tamsus darbas gruodžio 17 d. yra išsukimas iš teisėto konstitucinio kelio, dabar su durtuvų pagalba rengia "reformas", lauždamiesi toliau prieš viso krašto valią. Ar dar kas tikisi su tokiais žmonėmis susikalbėti del suradimo geros išeities kelio?...

KAS BUS, JEI REFERENDUMAS NEPRAEITŲ?

Tautininkų šulas kun. Mironas Klaipėdoj taut. sąjungos susirinkime pasakė:

Kas butų, jei referendumas nepraeitų. Prelegentas sako, kad vyriausybė yra įsitikinusi, jog referendumas praeisiąs. Jei kartais nepraeitų, tai bus ieškomos priežastys ir jas suradus bus pakeisti referendumo klausimai. Kas kita, jei referendume visuomenė visai nedalyvautų, reiškia konstitucijos keitimu visai nesidomėtų.

IŠEINA IŠ SPAUDOS "KNYGNEŠIO" II TOMAS

Išėjęs pereitais metais Lietuvoje mūsų rašytojo P. Rusecko pirmas "Knygnešio" tomas padarė mūsų visuomenėje didelio įspūdžio ir sukėlė tikrą triukšmą. "Knygnešys" iš tikrųjų buvo suįdominęs plačiąją visuomenę, apie jį ilgokai rašė visi Lietuvos ir Amerikos lietuvių laikraščiai, ji plačiai skaitė ir daugelis, be abejonės, dar tebeskaito. Šiandieną "Knygnešys" yra kiekvieno labiau susipratusio, apsišvietusio, inteligentiškesnio lietuvio namuose.

Ir nieko stebėtino! — "Knygnešyje" juk gyvai atpasakota spaudos draudimo gadynė, ryškiai vaizduojama sunki, podraug ir garbinga mūsų tautos kova su rusų valdžios priespauda del butiniausių tautai teisių ir reikalų — spaudos, mokyklos, kalbos, laisvės ir k. O juk ta kova tęsėsi keturiasdešimts metų! Ir dalyvavo joje visa mūsų tauta.. Ir užgrundino ji mus ir sutvirtino, pažadino ir paruošė prie kovų, kurios davė mūsų senajai tėvynei nepriklausomybę.

Gavom žinių iš Lietuvos, kad greitu laiku, **ne vėliau lapkričio mėnesio,** išeis antras tos brangios mums knygos tomas. Tas antras "Knygnešio" tomas bus ne mažiau įdomus, kaip ir pirmas ir leidžiamas lygiai rupestingai. Naujais įvairių nuostabių įvykių aprašymais lygiai gyvai, kaip ir pirmame tome bus vaizduota spaudos draudimo gadynė, bus pasakojama, kaip anų laikų šviesuoliai, knygnešiai ir kiti pasiryžėliai nenuilstomai kovojo su rusų priespauda, slaptai gabendami per rubežių lietuviškas knygas ir laikraščius, gudriai prigaudinėdami rusų žandarus, šnipus, gausingą sienos apsauga, dideliame pavojuje platindami žmonėse susipratimą ir šviesą.

Pirmame tome paminėta daugiau 500 asmenų iš įvairių Lietuvos vietų, aprašyti jų darbai. Antrame tome dalyvių skaičius, kaip spėjama, bus nemažesnis; jie irgi bus iš įvairių Lietuvos kampų, o daug iš jų dabar yra Amerikoje; beveik visos vietos, asmenys, ir įvykiai bus vis nauji, pirmame tome nepaminėti. Be to, pirmame tome atvaizdų (paveikslų) yra vos 45, antrame gi bus apie 70. Bus tai viena iš labiausiai paveiksluotu lietuviškų knygų. Viršelis bus naujas ir spalvuotas, kaip ir pirmo. Iš viso knygoj bus ne mažiau 320 puslapių. Formatas bus tokio pat dydžio, kaip ir pirmojo tomo.

Kadangi tai knygai išleisti reikalinga daug pinigų, tai prašoma jau dabar siųsti "Knygnešio" Redaktoriui p. Ruseckui užsakymus, o drauge ir pinigus. Užsisakiusieji knygą gaus tuoj, kai tik ji išeis iš spaudos, t. y. ne vėliau lapkričio mėnesio. Aišku, kad užsisakiusiems ir antras tomas į Ameriką bus atsiųstas lygiai taip rupestingai, kaip ir pirmas tomas.

"Knygnešio" II tomo kaina su persiuntimu Amerikoj: neįrištas 1 dol., įrištas į kietus pusiauaudeklo viršelius 1 dol. 50c., įrištas į kietus audeklo viršelius 2 dol. Viršeliai su gražiais aukso užrašais.

Užsisakant antrąjį tomą, sykiu galima užsisakyti ir pirmąjį. Pirmojo tomo įrišimai ir kaina tokie pat, kaip ir antrojo.

Pinigus siųsti šiuo adresu:

"Knygnešio" Redaktoriui Petrui Ruseckui, Duonelaičio g. 17. Kaunas. Lithuania.

Chicagos žinios

DĖDĖS ŠERNO PAMINKLO REIKALU.

Lietuviai, atsiminkime savo tautos veikėjus, rašytojus ir kulturos darbuotojus. Lietuva mums brangi, bet jei nebutume turėję savo tautos kėlėjų kulturos nešėjų, tai ją butų nustelbusios kitos tautos ir šiandien neturėtume kuo didžiuotis, kad esame lietuviai. Todel mūsų pareiga yra neužmiršti savo darbuotojų. Vienas iš neužmirštamųjų yra ir Dėdė Šernas, kurs visą savo gyvenimą pašventė mus lietuvius kulturindamas, kaip tai rašydamas ir versdams iš kitų kalbų moksliškas knygas. Taip jau jam priklauso Laikraštinė Etika, kuri ir po šiai dienai išsilaiko. Tad a.a. Šernas mums daug paliko, o mes iam nieko nesame atsilyginę nei jo atminties pagerbę.

Jau bus 5 metai, kaip a. a. Šernas mirė ir yra palaidotas lietuvių tautinėse kapinėse Chicagoj. Šerno kaipo rašytojo darbus visi lietuviai žino, bet jo kapą tik jo artimieji - draugai težino. Todel pastaruoju laiku yra susitvėręs komitetas pastatyti paminklą ant jo kapo. Šis komitetas pasiryžo sunkiai padirbėti idant atsilyginus Dėdei Šernui už jo neužmirštamus nuopelnus Lietuvių tautai. Laikraščiuose jau buvo pranešta, kad darbas pradėtas, tik reikalinga visuomenė su aukomis. Aukas reikia siųsti Finansų Sekr. S. K. Grišiui

2441 W. Maronett Rd.,
Chicago, Ill.

Pirmą auka prisiuntė J. Naujokas iš Brooklyno, N. Y.

J. Bardauskas,
Pam. Stat. K-ios Iždo Globėjas

SANDAROJE
GERIAUSIA DIRBTI

MIKADO
The YELLOW PENCIL WITH THE RED BAND
Have Your Scribblings Analyzed

Louise Rice, world famous graphologist, can positively read your talents, virtues and faults in the drawings, words and what-nots that you scribble when "lost in thought".
Send your "scribblings" or signature for analysis. Enclose the picture of the Mikado card, cut from a box of Mikado pencils, and ten cents. Address Louise Rice, care of
EAGLE PENCIL CO., NEW YORK CITY

SKELBIMAS

Esu įgaliotas SANDAROS AGENTAS, taipgi pas mane galite užsirašyti "Sandarą", atnaujinti užsakymui pasibaigus, nusipirkti įvairių knygų ir laikraščių. Priimu skelbimus ir kitokius spaudos darbus.

Pas mane taipgi galite užsisakyti Rygoj leidžiamą laikraštį "Liaudies Balsą".

BR. VEDEIKIS
255 Zion St., Hartford, Conn.

Camel

Cigaretai kuriuos jūs galite rukyti su tikru užsiganėdinimu.

Jei visi cigaretai butu tokie geri kaip Camel jų negirdėtumėt nieko apie speciali prirengimą, kad padarius cigaretus gerais del gerklės. Niekas negali užimti vietos rinktinio tabako.

© 1927, R. J. Reynolds Tobacco Company, Winston-Salem, N. C.

Kalendoriai Gatavi

SPAUSDINU ĮVAIRIUS KALENDORIUS

Jau turiu naujų lietuviškų kalendorių del 1928 m. Todel kviečiu biznierius ir šiaip agentus užsisakyti iš kalno. Agentams duodu gerą nuošimtį, kurie apsiimtų liuosame laike pardavinėti savo kolonijose tarpe lietuvių. Taipgikurie norėtų pasiųsti kalendorius savo giminėms Lietuvon, 1 kalendorius 25c., 5 už dolerį. Reikalaudami kalendorių siųskite ir pinigus money order arba pašto ženkleliais šiuo antrašu:

V. GILEVIČIUS
37 Hartford Ave. New Britain, Conn.
Tel. 3973

Įvairios žinios Apie Įvairius Parengimus

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKIMAS

Rašo "Sandaros" Korespondentai

Worcesterio žinios

STASYS VAŠKELEVIČIUS (WACKELL)

Lietuvis kandidatas į Common Counsil

Gerb. Stasys Vaškelevičius yra baigęs Bostono Universiteto Teisių Skyrių, dabar išstatė savo kandidaturą į Common Counsil demokratų tikietu. Primaries (pirmieji rinkimai) bus praėjo spalių (October) 18 dieną. Tad visi lietuviai turėtų paremti.

Stasys yra visų lietuvių mylimas asmuo.

KOMUNISTO IŠPAŽINTIS

"Atleisk man, nes nežinojau ką daręs!"

Šiomis dienomis vienas Worcesterio lietuvių komunistų tarpo asmuo Jonas Motiejaitis sušuko viršui paminėtus žodžius. Worcesterio lietuvių tarpe, kaip ir kitose Amerikos lietuvių kolonijose randasi po kelis lietuvių tautos išsigimėlių, kurie viską niekina, kas kitiems yra brangu. Tokie išsigimėliai savo niekinimu pagauna lengvos valios žmonelių, kuriuos apsvaiginę, pavercia paskui savo pagiežos ligos įrankiais.

Nuo tos psichinės ligos lietuviai turi ne tik patys saugotis, bet stengtis ir tiems apsvaigintiesiems tikrąją tiesą parodyti, jei kurie patys nebepajėgia pamatyti. Ko yra vertos bolševikiškos "tiesos" lai mato skaitytojai iš šio pavyzdžio.

Šiomis dienomis Worcesterio lietuvių tarpe daug kalbų sukėlė šitoks, iš šalies žiurint, rodos paprasčiausias dalykas. Visiems gerai žinomas Jonas Motiejaitis spalių 3 dieną apsivedė. Kas čia tokio? Naturalus dalykas. Vyras apsivedė moterį, ir gana. Bet dar ne viskas. Dabar katalikai sako: "Matote, koks yra galingas Dievas, kurs tokį didelį bolševiką atvertė į dvasią šventą". Tautininkai sako: "Mes pažystame komunistų veidmainystę, todel musų nestebina nė Jono Motiejaičio "atsivertimas". Komunistai šaukia: "Turime rausti iš gėdos, kad musų toks ištikimas tarnas mus taip paniekino!" Mes gi sakome: "Nei čia Dievas stebuklą darė, nei komunistams yra ko raudonuoti, nes jie ir be to raudoni. Gana to fakto, kad didžiausių bolševiku davatka fanatikas lengvai maino savo "įsitikinimus" į andaroką.

Delko tos kalbos kilo? Jonas Motiejaitis senokis jau laikas gyveno Worcesteryje ir visą laiką žinksniavo kairiausiajam sparne. Jis buvo "Laisvės ištikimiausis autoritetas: ką Jonas rašė, viskas buvo nenuginčijama teisybė. Pas Vabalą jis buvo apaštalas dietos. Kas tik Jonui nepatiko, visi buvo vadinami bepročiai. Eisi į bažnyčią— beprotis, remsi lietuvius — beprotis, myli Lietuvos nepriklausomybę, perki Laisvės Paskolos bonus — beprotis, ne tik bepročiais visus tokius Jonas vadino, bet ir kraugeriais, buožėmis ir kokių tik komunistiškų žodelių Jonas bežinojo.

Vedė vienas Jono bendros "idėjos" draugas Jurgis Mikelaitis, bet ėmė bažnyčioj šliubą, tad Jonas kiek tik tuo kart popieros turėjo, prirašė purviniausių korespondencijų prieš tai. Vėliau vedė Jono pačios pusbrolis Vincas Motiejaitis taip pat su bažnytinėmis apeigomis. Jonas kuo iš galvos neišėjo šaukdamas "Viešpatie, atleisk jam, nes nežino, ką daro, iš proto išsikraustė del mergos, jei man taip, tai aš verčiau negyvenčiau, lai atsuktų man galvą į užpakalį!" ir visaip beprotino jį. Tai dalis Jono perlų, kuriuos jis sėjo tarpe lietuvių Worcesteryje. Kurie vietos lietuvių tarpe sėja neapykantą prisidengę "proletariška" skraiste, tai yra tik dalelė to viso, ką Jonas sėjo.

Dabar Jonas gailisi...

Gyvenimas Joną gramzdino tolyn gylyn į neapykantą. Jau buvo pasiekęs, taip sakant "klasinio susipratimo" giliausį laipsnį. Tik štai pasimaišo Jonui miela Kristina ir Jonas išsineria iš savo visų "idėjų". Mat Kristinos buta katalikės ir ji pasakė: "Jei atsižadėsi visų savo bolševizmų ir busi geru kataliku, galėsi su manim draugauti." Jons nieko nelaukęs nuėjo į bažnyčią, kur pagal jo išvedimo, tik bepročiai renkasi, nuėjo pas vietinį klebona kun. J. Čapliką, užsimokėjo reikalaujamą mokesnį, kaip tikras katalikas, apie kuriuos Jons sakydavo "bepročiai", nežino, kur savo centus dėti", ant galų galo nuėjo išpažinties ir ašarodams nuplovė savo bolševizmo raudonymes sakydamas maždaug šitaip: "Viešpatie, atleisk, nes nežinojau, ką dariau, o dabar darau taip, kaip liepia Kristina". Po to Jonas priėmė sakramentus ir kunigui padedant gavo moterį. Tai tokia komunisto išpažintis.

Prie pabaigos norime Jonui pasakyti — buk dabar rimtas žmogus, nes pats matai, kaip daveisi aplinkybėms blaškomas. O jo jaunai žmonai reikia pripažinti kreditą už pergalėjimą tokio didelio bolševikų apaštalo ir taip greitai.

Tautininkų Burelis.

Oro karveliai

Spalio 12 d. buvo atidarymas orlaivių stoties, netol Worcester prie North Grafton. Stotis įrengta labai gerai, nes prisidėjo stambūs kapitalistai. Stotis vadinasi Whittall Field (kurs yra nesenai parašęs Katkauskui lietuviškai laišką). Iš ryto jau žmonės pradėjo važiuoti iš miesto į orlaivių stotį. Apie 1 val. po piet buvo jau tiek žmonių, kad visi keliai pilni. Spėjama žmonių apie 30,000-50,000. Orlaivių buvo apie 50. Žmonės išvirsta oro karveliais.

Gaus nuošimčius

Liet. Savitarp. Paskolos Bankas turės savo metinį susirinkimą lapkričio 10 d. Aušrelės kambariuose. Visi dėlėininkai gaus po 8 nuošimčius. Matyt biznis eina puikiai, kad jau gerus nuošimčius duos.

Ir vėl lietuviai.

Jau nebėra savaitės, kad lietuviai kuo nors nepasižymėtų, ypač vagystėmis... Šiomis dienomis suimti 3 jauni vaikėzai ir iš jų 1 lietuvis, kurie prisipažino išvogę 14 krautuvių. Vaikėzai nuteisti į pataisos mokyklą. Be to dar koks tai Kudžma 21 metų už blogus darbus padėtas po 1000 dol. kaucijos. Ar ne "puikiai" garsina lietuvių vardą tokie valkatos?

Jau Skrinskis sveikstą..

Jurgis Skrinskis, kurs buvo gana sunkiai susirgęs, dabar po operacijos pradeda sveikti.

Apdegė Griga

Dirbtuvėj liepsnai išsimušus, apdegė Jonas Griga, dabar ligoninėj ir pavojingame padėjime.

PATARIMAI.

Lietuviams advokatams patartina pasimokinti lietuvių kalbos, kai bus Sharkey Žukauskui pagerbt vakarienė, kad gerb. svečias nesubytitų."

Patartina šv. Liudviko Draugijai savo 25 m. jubiliejų kitą sykį apvaikščioti lietuviškoje svetainėje, o ne pas svetimtaučius.

Patartina munšainieriams išgerti savo atsargas, nes nuo vakarų pusės Sherry Valley ateina prohybicijos ablava, kuri labai moka atskirti tikras ir dirbtinas paipas.

Patartina rakandų pervaustytojams pasisamdyti tinkamus darbininkus, kad nebereikėtų skųstis, kad į dingo laikrodėlis, olunksna, čeverykai ir pusgorčius vyno.

Patartina Worcesterio komunistams dar smarkiau betyti už davatkas laižybas, nes kitaip "Laisvės" vajus gresia tą progą paveržti.

Patartina lietuviams balsuoti už lietuvius kandidatus į miesto Tarybą.

Patartina:

Tuliems biznieriams tvarkyti biznį, o ne naktimis bizniavoti;

D-rui Landžiui su Dr. Puskunigiu surengti lietuviams prolekcijų;

Worcesterio lietuviams skaityti "Sandarą";

Suvienytų Draugijų kasieriui ne tiek Sharkey vakariene, kiek savo reikalais pasirupinti; Suvien. Draugijoms pasidarbuot žiemos sezoną, o neleisti dykai laiko.

Visiems Worcesterio lietuviams reikalui pasitaikius lankytis tik pas lietuvius biznierius, o biznieriams už tai — remti lietuvių draugijas.

ĮSPĖKITE!

Kuris iš 3 komunistų laimės davatkos vajų? ..

Kuris biznierius mano per Kalėdas padaryti didelį biznį?

Kiek "Sandara" turi Worcestery skaitytojų?

Kuris biznierius naktimis pėsčias vaikščioja iš Worcesterio į Shrewsbury?

Kuris biznierius palieka atdarą krautuvę?

Kuris Worcesterio lietuvis bus areštuotas už girtą važinėjimą ir praras laisnį?

Kuris Worcesterio lietuvis gavo pirmą progą važiuoti orlaiviu per Columbus Day?

Kiek Worcestery yra lietuvių gyventojų?

Įspėjusiam šiuos 8 klausimus korespondentas užsakys nemokamai visiems metams "Sandarą". Atsakymus prašoma siųsti per "Sandarą", 327 E St. So. Boston, Mass.

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA

Mes kepame 6 rūšių duoną, keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit musų duonos.

A. Duda ir V. Staliauskas

75 WARD ST.
Worcester, Mass.

Telefonas Park 5873
Dr. J. C. Landžius
(SEYMOUR)
Lietuvis gydytojas ir Chirurgas
Ofiso valandos:
Iš ryto — 9-10 Po pietų —2-4
aVkare — 7-9.
35 TRUMBULL ST.,
Worcester, Mass.

SIENINIAI KALENDORIAI
Geriausi ir pigiausios kainos
Parsiduoda olselio kainomis
Taipgi apgarsinimų dalykai
O. J. KONCZANIN
136 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

UNITED
BEEF & PROVISION CO.
97-99 Millbury St.
Worcester, Mass.
Musų krautuvėj galite gauti visuomet šviežias mėsas. (40)

Joseph J. Dirsa
Teikiu patarnavimą laidotuvėm ir išrendavoju automobilius vestuvėm ir kitokiem pasivažinėjimam.
13 ELLSWORTH ST.
Worcester, Mass.
Tel. Cedar 4953.

Mother's Bread
COMMONWEALTH BAKING CO.
Worcester, Mass.
Geriausia duona ka galima pirkti Worcestery.

VARTOK SAVO
KREDITA
Mes užlaikome geriausią krautuvę, Department Store, kurioje parduodame visokius Forničius (Rakandus), kaip tai: Pečius, Lovas, Gramafonus, Vyrom Siutus, Moterim Dreses, Laikrodžius, Automobiliam Tires (Robus). Kas tik reikalinga, klausk musų Departamente.
Vartok savo kreditą
American Supply Co.
78 FRONT ST., WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

A. JUOZAPAVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
Geriausis laidotuvėms patarnavimas ir prieinamiausiomis kainomis.
316 HARDING ST.
Worcester, Mass.
Tel. Cedar 2433-M
Vakare — 7-9.

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užeikite į A. Kriaučialio ir J. Krasinsko krautuvę.
181 MILLBURY ST.,
Worcester, Mass.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS
Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba, bus greit palengvinti, jei vartos Pepsenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stamponis del sampalo.
PEPSENIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.

Telephone Park 5036
Dr. Samuel Lopatin
DENTIST
50 Trumbull Square
Worcester, Mass.

Tel. Cedar 6598
W. C. Harris, M. D.
Ofiso valandos: nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
106 MILLBURY ST.
Worcester, Mass

SAUGOK KOJAS
Mes paliuosuojam jusų kojas nuo visokių nemalonumų, kaip tai: kornų sumušimo, papadžių deginimo, mazolių sutrynimo ir kitokių nesmagumų. Norinti turėti sveikas kojas, pirkite čeverykus pas
WALK-MORE SHOE STORE
58 Millbury St. Worcester.
Užtikrinam, kad busit užganėdinti, nes tas žinoma per 15 metų musų praktikos.
Vedėjas R. J. Likšys

A. BUDREVIČIUS.
Užlaiko dvi
APTIEKAS
122 Millbury Street ir
38 Providence St.,
Worcester, Mass.
Reikalui esant kreipkitės, nes gausite teisingus vaistus ir gerus patarimus.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO.
Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas ames. Viskas dideliame pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
96 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vinco Čėsnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

Tel. Cedar 7206
A. J. KATKAUSKAS
Didžiausia Drapanų Krautuvė
ant Millbury St.
Vyriški ir moteriški drabužiai dideliame pasirinkime.
372-376 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

RUKYKITE
C. C. A.
CIGARUS

Boston Beef & Provision Co.
Didžiausis olselis, kur galima gauti mėsos ir valgomų daiktų.
172 FOSTER ST.
Worcester, Mass.
Tel. Park 733 ir 298

PRAN. J. BUBLYS
BOBBLIS
LIETUVIS ADVOKATAS
638 SLATER BLDG.
Tel. Park 2939
Namai, 51 Harlem Street
(kampas Sterling St.
Tel. Cedar 1768-M Worcestery

VINCAS DEGUTIS
Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

ST. BAJERČIUS
(BAYERS)
Lietuvis Fotografas
Traukia paveikslus pavienių asmenų ir grupių
24 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

Juozas M. Čižauskas
PLUMERIS
Atlieku darbą užtikrintai
34 STERLING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 1385-M

STERLING DAIRY MILK CO.
Ant kiekvieno pareikalavimo visiems pristatome į namus geriausį pieną ir smetoną. Reikalaudami šaukite telefonu: Park 7982 arba Park 2992.
3 KANSAS ST.
Worcester, Mass.

Ofiso tel. Park 3491
Namų tel.: Cedar 2863-W.
ADVOKATAS
IGNAS J. BARKUS
725 SLATER BUILDING
WORCESTER, MASS.
Lietuvos ir Amerikos registruotas notaras. Vedu civiliškas ir kriminališkas bylas visuose teismuose. Darau visokius legališkus dokumentus.

UNITED DAIRY SYSTEM, Inc.
Tel. Park 310
Near-by Milk & Cream
Pasteurized by Automatic Equipment
Also
Milk from Tuberculin Tested Cows
17 E. Worcester St. *Worcester, Mass*

Detroito žinios

ATSAKYMAS KOMUNISTAMS DEL BENDRO FRONTO

Iš ALTS. 29 kp. susirinkimo.

Spalio 9 d. įvyko Sandaros 29 kp. mėnesinis susirinkimas, į kurį susirinko narių vidutiniškai, bet visgi reikia priminti, kad atėjus rudens sezonui turėtų visi nariai lankytis į susirinkimus ir bendrai padirbėti savo organizacijos labui.

Apkalbeta plačiai redakcijos pasiulijimas išleisti prie "Sandaros" Detroito priedą tos kolonijos aprašymui. Tam darbui atlikti išrinkta komisija iš F. Motuzo, J. Overaičio, J. Kripaičio, J. Laukonio ir P. Šupio, apgarsinimų parinkti pasižadėjo kp. pirmininkas J. Ambrazevičius.

Taipgi buvo apkalbėta "Sandaros" nuosavo namo reikalas ir šėrų pirkimas bet atidėta sekančiam susirinkimui, arba ligi tas reikalas paaiškės. Ligi šiolei Detrotiečiams jis atrodo miglotas.

Toliaus buvo skaitytas laiškas nuo bolševikų suorganizuoto "Detroito lietuvių priešfašistinio komiteto", kuriame kvietė prisideti ir ALTS. 29 kp. apkalbėjus šį reikalą, nutarta nesidėti ir atsakyti sekančiu laišku:

DLDPF. Komitetui.

Gerbiamieji: —

Jusų laišką iš Rugsėjo 30 d. gavome, kuri apsvarstęs kuopos susirinkimas nutarė neigiamai. Priežastys tokio nutarimo yra sekancios: pirma, kuomet jus minimą komtetą organizavote, tuo syk neradote reikalingu mus kviesti į bendrą darbą ir tik po pusės metų išdrįsote tai padaryti; antra, to paties komiteto surengtame masiniame mitinge Buhimų svetainėje po laišku pasirašę asmenys puolė niekinti Sandarą ir jos idėjos žmones, išvadindami fašistais ir kitokiais. Gi dabar vėl atsisukę kviečiate mus į bendrą darbą. Iš to ir kitų su jums turėtų reikalų mes esam persitikrinę, kad su tokios logikos ir išminties žmonėmis joks bendras darbas neįmanomas; trečia, budai kovos pireš Lietuvos fašistus gal buti ir butų galima su jumis suderinti, bet tikslai niekados. Sandariečiai su Valstiečiais Liaudininkais kovoja už Lietuvos laisvą respubliką, žmonių rinkta valdžią, ir demokratiją, todelei mes kovoje prieš fašistus galime susidėti tik su tokiomis partijomis, kurios tolygius principus gina. Gi priešfašistinio komiteto vadovaujanti grupė — komunistai tą idėją yra paniekinę ir sumynę. Dabar jus, gerbiamieji, kalbat apie bendrą kovą ne iš idejos ar persitikrinimo, bet iš pavydo, kad ne jus kitus šaudote, o jusų draugus kiti. Dabar jus reikalaujate teisėtos valdžios, o kuomet buvo susidariusi Griniaus-Šleževičiaus teisėta valdžia, ir prie kurios kad ir komunistų prieš valstybinė partija turėjo gana plačią laisvę, tada pasinaudodami taja laisve draug su smetonininkais puolėte Griniaus Šleževičiaus valdžią bendru frontu ir tuomi padėjote Smetonai atsisėsti ant Lietuvos sosto, — todelei mes skaitome jus prasižengusiais prieš demokratija, ne mažiau už smetonininkus.

Pasirašo **kuopos valdyba.**

Iš SLA. 21 kp. susirinkimo

Susirinkimas įvyko spalių 2 d. Lietuvių Svetainėj. Kaip dvi penkiolika p. Motuza įneša susirinkimą atidaryti. Pirmininkas atidaro susirinkimą ir paliepia skatyti pereito susirinkimo protokolą. Užrašų raštininkė pradeda skaityti, bet pirmininkas pastebi, kad peršauktų valdybos vardošaukį. Raštininkė pradeda vardošaukį nuo organizatoriaus, bet pirmininkas pastebi, kad negerai, reikia pradėti nuo pirmininko. Raštininkė pradeda nuo pirmininko ir sekamą vėl šaukia organizatorių, pirmininkas vėl sustabdo ir mokina, kaip turinti skaityti. Mat musų pirmutinis raštininkas apleido Detroita, tai prisėjo naują rinkti.

Valdybos raportai. Po pirmininko išduoda raportą finansų sekretorius ir pastebi, kad pereitą susirinkimą įvyko klaida su daktaro Paliavičiaus persikėlimu iš 36 kuopos. Mat jis gavo paliudymą nuo kokio tenai Litvino, o ne nuo Balčiuno, kaip ir turėjo buti. Raštininkas pareiškė kad jis neapsižiurėjo ant vietos, o tik namo parėjęs pastebėjo, kad paliudymas yra negeras. Tada jis užklauses Centro sekretorės kas daryti. Sekretorė jam patarė gražint lakšta drui Paliavičiui atgal, kad jis rautu persikėlimo iš 36 kp lakštą nuo Balčiuno.

Čia tai ir pajudino širšių lizdą. Vieni rėkia savo, kiti savo. Vieni reikalavo kad Paliavičius kalbėtų, kiti protestavo, sakė kad Paliavičius yra suspenduotas ir neturi tiesos kalbėti bet galu gale susitaikinta, kad Paliavičius kalbėtų. Na ir pakilo nuo sėdynės jaunas vyrukas su dideliais akiniais ir kai paleis burna. Pradėjo nuo Grigaičio "Naujienų" red., išvadino tą žmogų tokiais biauriais žodžiais, kurių joks kitas laikraštis. išskiriant "Vilni" ir "Laisvę" nedėtų. ir užbaigė savo "kalba". išvadindamas musų raštininką šnipu (Už tai, kad atsiklausė Centro del p. Paliavičiaus netikro liudymo? Red.)

Musų kuopoje tai dar naujas žodis ir įdomiausia, kad daktaro išperėtas. Tad kiekvienas privalo atsiminti ir daktarui padėkoti. Pasirodo, kad mes ir ateinančią žiemą turėsime tokią pat, kaip ir praeitą: laikysime susirinkimus su didžiausiais barniais, rimtam darbui nebus vietos. Musų raštininkas nusiskundė, kad pirmininkas paėmė jam rašytą laišką, kurs buvo nuo Pildomosios Tarybos raštininkui adresuotas. Pirmininkas paprašęs tik, kad jam duotų nusikopijuoti ir sugrąžins atgal, na ir vietoj sugrąžinti užsigvnė visai nežinas tokio laiško, nors ir liudymas buvo parašytas nuo buvusiojo raštininko, kad pirmininkas tikrai yra paėmęs.

Ši tarpą musų kuopoje buvo daug ligonių, bet vienas įdomus dalykas, kad musų pirmininkas po kiekvieno ligonio lankytojo raporto klausinėjo, ar nematęs, kad ligonis gertų naminėle. Matyt ir musų pirmininkas po to garsaus pikninko, kada aniolai sargai 'nminėle" išpylė į griovį, suprato kad naminė tikrai nesveikas daiktas.

Musų kuopa ne auga, bet mažėja. Daugelis laukė. Ad Pild. Taryba nutars ką nors del musu kuopos nesusipratimų, tad ir nesirašo. **XX**

Otto Stickel
Drapanų ir papuošalų apsirengimui krautuvė
Taipgi žaislų — lėlių ir kitų mažmožių.
3364 MICHIGAN AVE.
Prie 23-čios,
DETROIT, MICH.

MIKES LUNCH
VALGYKLA
Geras maistas, mandagus patarnavimas. Randasi Lietuvių svetainės name,
3566 Dix Ave.
DETROIT, MICH.

John Fellrath
ANGLIES SANDĖLIS
Pavelykite mums pripildyti jusų anglies šandę, nes dabar mes turime geriausios anglies.
3316 MICHIGAN AVE.
Detroit, Mich.

Aleksander Slowik
VAISTINĖ
Mes prirengiame vaistus atsargiai su aukštu patyrimu
7441 W. WARE AVE.
DETROIT, MICH.

Del Reumatišku gėlimu, neuralgijos, paprasto persišaldymo, skaudžių raumenų, išsinarinimų ar išsisukumų
Naudokite
DR. RICHTERIO
Inkaro Rušies
PAIN-EXPELLERĮ

Vaisbaženklis registruotas S. V. Pat. Biure.
Nėra tikrasis, be mųsų Inkaro vaisbaženklio. Vaistinėse po 35c ir 70c.
F. AD. RICHTER & CO.
Barry & So. 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

HARRY SYDNAM
PIRKITE PAS
Deimantus, Laikrodžius, žemčiugus. Sutaupysite nuo 15 iki 25%.
3408 MICHIGAN AVE.
DETROIT, MICH.

JOHN C. HARDER
KRIAUČIUS
Mes siuvame naujausios mados siutus, taipgi valome ir prosiname.
3525 MICHIGAN AVE.
DETROIT, MICH.

MICHAEL NARUSZEWICZ
BUČERNĖ IR GROSERNĖ.
Mes laikome šviežią mėsą ir parduodame žemesne kaina negu kitur. Taipgi groserio didelis pasirinkimas.
3613 MICHIGAN AVE. DETROIT, MICH.

HARTFORDO ŽINIOS

HARTFORD, CONN.

Dar šis tas iš ALTS. 46 kp. prakalbų

Prasidėjus prakalboms vienas iš "laisviečių" pradėjo rėkti, kad prakalbų vedėjas suteiktų jam balsą, bet kada pirm. Valkis jam suteikė progą užklausti, tai tas "laisvietis" (Malaronka) pasakė, jog dabar nenoris kalbėti. Jo išsišokimas parodė, jog jis manė, kad čia randasi daugiau bolševikų ir savo "darbeliais" galės išardyti prakalbas.

Po pirmajai K. J. Paulausko prakalbai buvo renkamos aukos padengimui lėšų šio vakaro. Aukavo šie: A. Osteika, B. Vedeikis, A. Pateckas, T. Valkis po $1. Kiti po mažiau. Aukų surinkta $8.84. Rinko plėšė Januškevičaitė ir p. Vedeikis. Aukas renkant, patėmijau šaly manęs sėdintį turtingą lietuvį įmetant tik 4 centus, tas parodo, kaip musų turtingi vientaučiai vra lietuviškiems reikalams šlykštus, bet kaip žinau ši asmenį, kad jis nereikalingiems dalykams, "geriemsiems laikams" išleidžia nemažai.

DLK. Vytauto Draugijos Susirinkimas

Spalių 7 d. įvyko DLK. Vytauto pašalpinės draugijos mėnesinis susirinkimas. Aptarus visus reikalus musų tautietis P. Labanauska įnešė kad draugija pridėtų nors su maža auka Dr. Basanavičiaus paminklo pastatymo musų sostinėj Vilniuje. Susirinkimas pritarė ir iš iždo paaukojo $10; priegtam dar išrinko komisiją iš triju asmenų (įėjo T. Iliniauskas, P. Labanauskas ir B. Vedeikis), kuri atlankytų kitas draugijas, traginant prisidėti su aukomis prie pastatymo paminklo musu didvyriui Dr. Basanavičiui. P. Labanausko užmanymas labai pagirtinas ir remtinas ir pasirodė, kad DLK. Vytauto Draugijoje yra gerų tautiečių, mylinčių savo tėvynę Lietuvą ir sykiu jos kulturos įnešiotojus.

Išrinktoji komisija jau atlankė SLA. 124 kp. susirinkimą ir gavo aukų $10. Apart to, SLA. kuopa dar išrinko du asmeniu, kad ji galėtų daugiau surinkti auku. Į tą komisiją įėjo: A. J. Mašiotas, ir J. Januškevičius. Vietos bolševikai, kurių čia yra visai mažai, pamatę, jog lietuvių tautiškas elementas darbuojasi del savo tautos reikalų, irgi pradėjo "darbuotis". Pradėjo po draugijas siuntinėti kokią tai komisiją, kuri kviečia draugijas prisidėti prie kokio tai komiteto, kurs buk kovojąs su fašistais. Bet kadangi patys bolševikai parodo, jog jie yra toki pat diktatoriai kaip ir fašistai, tai draugijos nesideda. Be to dar Draugijos numato, jog jau musų diktatorių pasekėjams lietuviškoji liaudis aukų neduoda, tai jie sumanė kokią tai draugiją su garsiu vardu. Bet kaip bolševikai pasinaudojo su Sacco ir Vanzetti aukomis, tai taip jie pasinaudos ir neva renkamoms aukoms kovai su fašistais. Geistina, kad ir kitos lietuvių kolonijos pasekt Hartfordo lietuviu nusistatymą: neprisidėtu prie bolševiku. Lietuviams kovai su fašizmu yra "Politiškas lėšdas" ir tik jis reikia remti. **Ne-vedęs.**

Lietuviai užsitraukė skolą

"The Commercial Record" iš Spalių 7 d. skelbia, jog "lietuvių Romos katalikų parapija po vardu šv. Trejybės įėmė paskolą $80,000.00 iš Chelsea Taupamosios Bankos ant 6%. Ši paskola naudojama atremontuojamai lietuvių bažnyčiai, kur klebonauja kun. Ambotas.

Parapijos vakarienė

Spalių 9 d., vakare, parapijos salėje, buvo įrengta vakarienė remontuojamos bažnyčios naudai. Parapionų susirinko apie 500, tarp jų matėsi ir sandariečių ir šiaip laisvų žmonių. Įžanga buvo $1.50; pelno, pasakojama, atliko apie $600. Apart vietos kunigų prakalbų ir pasigyrimų, buvo dar pakalbėta keletas žodžių apie Vilnių nesenai atvažiavusio iš Lietuvos svečiuotis pas gimines karinnko (ar karo valdininko) Katkaus. Kalbėjo jausmingai ir apie Vilnių paliko gerus įspudžius klausytojų tarpe. Bet delei Vilniaus vadavimo, ar šelpimo vilniečių, tai nei skatikėlio aukų neparinkta, mat viskas iš lietuvių čiulpiama airių (vyskupui) delmonan (bažnyčia ir jos visas turtas nebus lietuvių rankose).

Sandariečių prakalbos.

Tą patį vakarą, Spalių 9 d., įvyko Sandaros 46 kp. prakalbos YMCA. salėje. Kalbėjo ALTS. sekretorius K. J. Paulauskas apie Vilniaus užgrobimą, apie Tauragės sukilimą, apie kitus Lietuvos dalykus, o svarbiausia apie ALTS. programą ir darbus. Taipgi kalbėjo V. Čekanuskas apie diktaturų atsiradimą ir jų priežastis, darbus ir tt. Žmonių susirinko nedaugiausia, nes kai paratraukė visus parapijonus, trukė visus prapionus, tai į sandariečių prakalbas atėjo apie šimtą asmenų. Visi atsilankius. buvo užganėdinti. Buvo priimta keletas rezoliucijų (Vilniaus reikalu, Tauragės sukilimu ir kt.). Taipgi sumesta keletas dolerių aukų Sandaros reikalams.

SLA. 124 kp. susirinkimas

Spalių 9 d., po pietų, įvyko mėnesinis SLA. kuopos susirinkimas. Narių daug atėjo. Taipgi į šį susirinkimą atėjo pusantro bolševiko ir įnešė, kad S. LA. kuopa prisidėtų prie kokio ten "priešfašistinio komiteto", bet susirinkimas atmetė ir patarė eiti tiems "kariautojams" į šventųjų draugijų susirinkimus, nes tik ten gali pagalbą sau rasti. Taipgi kuopa paaukojo $10 Dr. Basanavičiaus fondan (Dr. Bas. paminklui Vilniuje pastatymo). SLA. nariai šiemet kalba rinkti į SLA. Tarybą šiuos narius: Prez. S. Gegužį, sekr. P. Jurgeliutę, Vice-prez. J. Tareila. Kasos gl. J. Ambrazieių, d-ru Dr. Bieži, kasininku — Paukštį.

Sugrįžo iš Lietuvos.

Šiomis dienomis sugrįžo iš Lietuvos Jeronimas Rimeika. Lietuvoje viešėjo apie tris mėnesius. Įspudžių kupinas ir kai kam parvežė dovanų: surių ir kitokių dalykų. Kelionę nuvažiuoti ir parvažiuoti parupino vietos agentas J. Sekys.

B. Vedeikis.

P. A. DĖDYNAS
Sandaros Atstovas.
Yra įgaliotas užrašinėti "Sandarą", priimti pinigus už atnaujintas prenumeratas, rinkti spaudos darbus Sandaros spaustuvei bei skelbimus "Sandarai".
96 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

VISIEM TINKA
Nors politiškam, ekonomiškam ir tautiškam klausime, lietuvių nuomonės skirtingos ir nesutinka, bet NAUJOKŲ CIGARŲ gerume tai nėra partijos nei ginčų, visi sutinka, kad cigarai yra geriausi ir labiaus juos myli rukyti ne tik lietuviai, bet ir svetimtaučiai po vardų JONO-JOHN'S CIGARS po 10c. arba Petro ir L. D. K. VYTAUTO po 15c. Štai faktas:
S. Reikauskas, 214 Schulkill av. Shenandoah, Pa. tukstančiais parsitraukė ir kaipo agentas pasekmingai pardavinėja. Rašo "Jus cigarai žmonėms labai patinka." J. T. Vaitekunas, 670 N. Main st. Brockton, Mass. jau penki metai ir nuolatos į savo didelę krautuvę gabeno, kaip ir J. Balsaviče į Wilkes Barre, taip W. A. Meškunas, kaipo agentas į Scranton, Pa. o p. L. G. Natkevičius, 41 Green st. Waterbury, Conn. žymus biznierius ir gerbiamas lietuvis NOTARY PUBLIC, rašo taip: Jonai Naujoke, nuo jųs agento S. Senkaus, 21 Edwards st. nusipirkau jus cigarų ir jie kaip man taip ir mano kostumieriams labai patinka, rukydami džiaugiasi.
Daugybės privatiškų žmonių ir biznierių Brooklyne ir kituose miestuose taip ir rašo mums laiškus, dėkavodami už gerą išdirbimą cigarų. Todel gerbiami viengenčiai savo miestuose pas biznierius reikalaukit viršui paminėtais vardais musų cigarų restauracijose, užeigose, pas barberius, kliubuose ir štoruose. Mes prisiunčiam ir apmokam pašto lėšas, visur Amerikoje. Rukysite ir džiaugsitės. Adresuokite:
NAUJOKŲ CIGAR M'FRS
267 DIVISION AVE.
BROOKLYN, N. Y.

DIRVA

"DIRVA" paliko politikas politikieriams; į tų visokių barnių ir polemikų vietą talpina gražias senoviškas pasakas kurios supažindina skaitytojų su senove ir su praeities istorija. Talpina bešališkas žinias iš viso pasaulio, paduoda aiškias žinias iš Lietuvos. Talpina lengvus moksliškus pasiskaitymus, gražius linksmus juokus ir visų mylimas liaudies daineles. "Dirva" yra 8 puslapių savaitinis laikraštis, tarnaujantis apšvietai. Reikalaukite kopijos pažiurėjimui, gausite dykai. Metams $2.

"Dirva" turi išleidus naujų teatralių veikalų. Reikalaukit sarašo.

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Clevelend, Ohio.

LIETUVIS DAKTARAS
Pasekmingai gydau senas ir užsisenėjusias ligas vyrų, moterų. Kaip tai: vidurių, kaulų, raumenų ir odos išbėrimas, nežiurint kokia jusų liga ir kaip ilgai jųs sergate. Aš jums galiu pagelbėti su moderniškais budais, jeigu tik pildysite mano įsakymus.
DR. M. J. COLNEY
361 N. Main St. Waterbury, Conn.
Telephone 1375
Valandos nuo 9 ryte iki 8 vakare

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

Telefonas S. B. 0441
Lietuvys Advokatas
Veda visokias prevas, kaip ta: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
332 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Leary Kvietkius
Pristatome kvietkas šermenims, veselijoms taipgi ir bažnyčių papuošimams. Esame specialistai. Reikalaujanti kvietkų kreipkitės pas mus.
LEARY THE FLORIST
24 E. Main St.
Waterbury, Conn.
Tel. 2040.

Pranešimas Visiem
Gerbiamieji! Visokiuose reikaluose kreipkitės prie mus, nes mes užlaikom TAXI SERVICE, reikale patarnaujam dieną ir naktį už žemesne kainą. Taipgi užlaikom krautuvę ir saldžių gėrimų del svetelių, prašome užeiti.
LEO. BARAUSKAS
10 John st. Waterbury, Conn
Telephone 4406

Residence Phone 8195
T. MATAS
REAL ESTATE AND LOANS
827 BANK STREET
Waterbury, Conn.

Lietuviai Tėmykit
Kadangi mes uždėjome duonkepyklą ir kepame net 6 rušių duoną, visokių rušių keikus, pajus ir pyragus ir pristatome į visas apielinkes kur kas reikalauja. Meldžiame pamėginti, busite užganėdinti.
(52)
BROOKLYN BAKERY CO.,
P. Krakauskas ir
Ig. Rakauskas, savininkai
123 GREEN ST.,
Waterbury, Conn.

ALLEN HOWE
DENTISTAS
Kambarys 17. Tel. connection
409 BROADWAY
South Boston

Dr. J. J. Zubarauskas
Lietuvis Optometristas
Išegzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Kreipkitės vakarais
474 BROADWAY
S. Boston, Mass. Res. Tel. Talbot 58..

Telefonas S. B 28-05-R
Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O. D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelrt 5896

Vietos žinios

Svečiui J. Valaičiui sutikti vakarienė

Pereitą sekmad. vakarą Sandaros salėj buvo surengta graži susipažinimo vakarienė naujai atvažiavusiam Jonui Valaičiui pasitikti. Svečių apsilankė tikrai skaitlingas pulkelis, kuriems musų gerb. bostonietės ir dorchesterietės veikėjos patiekė tikrai puikią vakarienę.

Buvo pora ir gana tolimų viesnių, tai p. Valaičio teta ponia Marcelė Sunelaitis su dukrele Petronele abi iš Pennsylvanijos valstijos. Dalyvavo ir daug pasidarbavęs sandariečių naudai svečio tetėnas A. P. Naujokaitis su šeimą, pas kurį Valaitis apsistojęs.

Geroj nuotaikoj vakarienei besibaigiant vakaro vedėjas p. Jokubauskas perstatė kalbėtojus. Pronskui supažindinus susirinkusius su naujai atvažiavusio svečio asmeniu ir išreiškus viltį,kad jis kaipo jaunas ir veiklus vyras yra labai lauktinas Amerikos lietuvių tautinėj dirvoje, ypač jaunuomenei, kalbėjo pats svečias p. J. Valaitis, nuoširdžiai padėkodamas už jam suteiktą pagerbimą ir toliau ilgoj kalboj nupiešė dabartinę Lietuvos politinę ir ekonominę padėtį. Draugai su dideliu susidomėjimu klausėsi naujausių tikrų žinių iš savo mylimos senosios tėvynės, veiduose matei tai džiaugsmą del Lietuvos pastangų kulturiškai ir ekonomiškai kilti, tai vėl skausmo bruožus del liudnų paskutinių laikų santykių. Kalbėtojas užbaigė kvietimu neužmiršti Lietuvos ir kas tik gali grįžti tėvynėn ir ten kurtis, gražiai palygindamas, kad Lietuvoj ir pats oras malonesnis ir gyvenimas sveikesnis ir reikšdamas vilties, kad grįžę ir besikurdami Lietuvoj gyventi amerikiečiai padėtų daug greičiau Lietuvoj ir laisvei grįžti ir gerbuviui pakilti. Po to kalbėjo p. Palubeckienė padėkodama p. Valaičiui už pasidarbavimą Moterų Skyriuj.

P. Lekys, P. Dragašius ir p. Jokubauskas apibudina Amerikos lietuvių sąlygas savo tautinių reikalų darbe ir reiškė patenkinimo del idejos darbininkų burelio didejimo. Svečias gerb. D. Pilka, kaip Am. Lietuvių Tarybos sekretorius iškėlė rimtų minčių del bendrų lietuviams tautinių uždavinių, kartu primindamas musų inteligentų apsileidimą neinformuojant apie musų reikalus amerikonų spaudos. Visos kalbos buvo gana rimto pobudžio ir vadovavosi pasiryžimu pajudinti prisnudusį musų tautinį ir kulturinį gyvenimą. Vakarėlis pasibaigė puikioj nuotaikoj. Gerbiamoms musų sandarietėms dar kartą ačiu už jų pasidarbavimą.

Tadui Kostiuškai paminklas

"Globe" praneša, kad pereitą sekmadienį atidengtas paminklas generolui Tadui Kostiuškai, garsiam lenkų tautos herojui, žinomam amerikiečiams savo dalyvavime revoliucijos karė. Paminklas pastatytas Public Garden ant Boylston gatvės, netoli Arlington gatvės. Paminklą modeliavęs Mr. Theodore A. Ruggles Kitson, gerai žinomas Framinghamo skulptorius. Padarytas iš U. S. standar bronzos. Figura yra 9 pėdų aukščio ir raudono granito papėdė 7 pėdų aukščio. Fondą paminklui sukėlę Naujosios Anglijos kolonistai lenkai.

Kostiušk. buvo lietuvis ir tik Lietuvos valstybei per Lenkija žlugus, lenkai ir Kostiušką pasisavino, kaip ir daug kitų garsių lietuvių. Yra paties Kostiuškos laiškų, kur jis pasisako ir išmetinėja lenkams, kad jis budamas lietuvis yra priverstas kariauti lenkų vardu.

Atsidaro Vakarinė Mokykla del Palengvinimo Gavimui Pilietiškų Popierų

Paskutiniais laikais pasirodė, kad Bostone ir apielinkėse yra daug Lietuvių, norinčių patapti Suvienytų Valstijų piliečiais. Tačiaus paaiškėjo iš daug atsitikimų, jog reikia susitikti su daugeliu kliučių imant pilietiškas popieras. Tankiai pasitaiko, kad žmogus praleidęs daug pinigų ir išaikvojęs daug laiko nepaliekа piliečiu. Priežasčia tokių nepasisekimų yra nemokėjimas angliškos kalbos ir nežinojimas šios šalies įstatymų.

Iki šiol norintieji gauti pilietiškas popieras ėmė privatines lekcijas arba lankė miesto vakarines mokyklas, kur per ilgą laiką ką nors tokio galima butų pramokti.

Kad sutrumpinus jums laiką, kad sutaupinus jums pinigus, ir kad pagelbėjus jums netik su šios šalies įstatymais susipažinti, bet ir su angliška kalba bei gauti pilietiškas popieras, pasirodė reikalo sutverti pilietybės mokyklą. Šita mokykla yra organizuojama per p. B. F. Kubilių, kuris yra piliečių vadovas So. Bostono Ukėsų Kliube. Taipgi jis parupins mokytojus, kurie tinkamai atliks savo pareigas. Šiuom tarpu aš paskiriu C. Žiką kaipo mokytoją. Tečiau i aš pats mokytojausiu. P. C Žikus yra Tuft's Kolegijos studentas, pirmiau buvo Ohio Northern Universitate

Mokykla atsidarys Spalio (Oct.) 28 d. 7:30 vakare, Lietuvių Svetainėje, 307-309 E. st. So. Boston. Mass. Malonėkite ateiti užsirašyti.

Ukėsų vadovas
B. F. Kubilius

AUKOS

Susprogdintai "Varpo" Bvės spaustuvei atstatyti.

Jonas Skritulskas iš New Britain, Conn., 250 lt.

Martin Kasparaitis iš Racine, Wis. 200 lt.;

S. Bulota Silver Creek, Pa. — 90 lt.

Kaz. Pargaliauskas Salantų — 3.25 lt.

A. M. — 20 lt.

Iš Ežerėnų **J. Biržinį** pagerbti aukoja:

B. Bagdanavičius — 5lt.
Mikėnas — 2 lt.
P. Marcinkevičius —3 lt.
Dr. J. Buzelis 20 lt.
V. Bagdanavičius 2 lt.
P. Urbonas 5 lt.
Bagdonavičius 5 lt.
Žydas 2 lt.
Viso 44 lt.

XII Sandaros Seimas Chicagoje, Ill. delegatai sumetė 250 lt. Pasirašė pirmininkas K. J. Semaška ir sekretorius J. Švitra.

"Varpo" Bendrovė ir "Lietuvos Žinių" Redakcija širdingiausiai dėkoja už pinigines aukas ir morališką paramą.

78 kp. Haloween party

Primename, kad šio spalių mėn. 30 d. ALTS. 78 Moterų kuopa rengia įdomią pramogą, Halloween party. Plačiau praneš vėliau.

GABIJOS SUSIRINKIMAS

Visi nariai ir draugai ateikite

Dramos ir Muzikos Draugijos Gabijos nepaprastas susirinkimas bus penkta dienio vakare, Spalio 21-ą, Sandaros Salėj, 327 E Street. Į šį susirinkimą yra kviečiami netik aktyviai nariai, bet ir Gabijos rėmėjai bei patarėjai jos, nes reikės nustatyti planas žiemos sezono veikimui.

Matas Biekša
Gabijos pirm.

Pirmąjį maršrutą pabaigė

Bostono Operetės Draugija baigė savo pirmąjį maršrutą. Po Bostono turėjo perstatymus Norwoode, Lautone, Lorence, Montello ir Lowely. Iš matyto i girdėto galima jau daryti įspėjimas. Repertuarui paimta dvi muzikalės musų komp. M. Petrausko pjesės "Užburtas Kunigaikštis" ir "Pirmoji Gegužės". Ačiu musų muzikos menininkui Prometėjui gerb. Petrauskui, davusiam lietuviams ne tik medžiagos menininkui, bet paruošusiam ir didį burį to menininkų mylėtojų. Čia ne vieta minėti tokius jo mokinius, kaip A. Sodeika, M. Rastauskaitė ir kt., bet yra ikę nemaža ir pačioj Amerikoj žmonių, į kurių sielą pasiekė gerai diegtas muzikos pažinojimas derlingai išbujojo. B. O. D. Yavo tarpe tokių turi du, tai pirmiausia Sadauskaitė ir p. Nevadauską. Jiedu ir buvo viso Operetės ensamblio pažiba. Jųdviejų duetai išpirko visas kitų silpnybes, ir klausantis gaudavai tikro pasigėrėjimo. P. Nevadauskas ne tik turi švelnų ir tyrą baritoną, bet ir puikus vaidilą. Par jam kreditas, kad net ir rupestingai moka savo roles, bet sugeba pašnibždėti ir kitiems kritiškuose užsimiršimo momentuose. P—lė Sadauskaitė dar jaunutė, bet grynu koloraturiniu tembru ir laisvu pamimu aukštųjų tonų daug žada. Tiek tuotarpu apie muzikalinę pusę. Vaidyba visais atžviligais šlubavo, o ietomis, kur tik susirenka didesnis burelis tai net nepakenčiamai. Matyt visišta režisuros stoka. Operetes statant geras surežisavimas, dekoracijos, kostiumai na ir šioks toks orkestras butiniausia sąlyga.

Akomponavo p-lė Nevadauskaitė, maža dar, bet matyt busima talentinga pianistė. Apie kitus kalbant p. Apšiega, kuriam vis teko nelengvos rolės su dainavimo partijomis, savo pareigą išnešė visai pakenčiamai. Nors jo balsas ir ne solisto, bet rupestingumas, klausa ir rolės žinojimas jį gelbėjo. P. Yuga kaip vaidila yra žymi vieneta ir jam nėra ko pridėti. M. Biekša ne dainininkas ir tą jis pats turėtų gerai žinoti. Kaipo vaidila, ypač senių rolėms jis visai geras. Be tikrai bartinas už nesimokymą rolių. Kitų rolės maždaug atatiktų jų pajėgoms, bet šitaip netašytus negalima leist į sceną. Scenoj reikia vaidinti ir nors šiek tiek apsirengti pagal rolės reikalavimo. Reikia laukti kad sekamam maršrutui bus daugiau domės kreipta į teknikinę vaidybos pusę ir padidintas choras. Tada B. O. D-ja bus tikrai sveikintinas reiškinys musų kulturos lauke. **Rep.**

Apsivedė.

Spalio 8 dieną, tapo surišti moterystės ryšiu p. Antanas J. Bendoraitis su Uršule Vilkaite. Į jų turdingą vestuvių puotą (pas ponus Z. Sungailus) susirinko gana skaitlingas burelis giminių bei draugų, kurie linksminos net per dvi dieni. Po vestuvių jaunavedžiai apsigyveno savo name arti Franklin Park'o.

Linkėjame ilgo, ir laimingo ženybinio gyvenimo, ir susilaukti ainių, kurie darbaugau darbuotus labui tėvynės, labui dailės, mat p. A. J. Bendoraitis visuomet buvo rėmėjas visų prakilnių tikslų, ir daug darbavos dailės draugijai "Gabijai" bei Sandarai.

Stygų orkestras pradės pamokas.

Naujasis (sandariečių) stygų orkestras "Kanklės" jau atnaujina praktikas, pamokas. Šį antradienį spalių 18 d. Sandaros salėj 327 E St. įvyksta pirmas šį rudenį susirinkimas, kur orkestras nutars ateinančio veikimo programą.

Skambančios stygos, dainuojantis balsai!

Braško-traško visas sienas, kad net 288 Talbot ave buvidingas siubuoja— pačiuoriai nespėja nešioti laiškus į ir iš ofiso, vis tai tarp p. Jenkinso ir Vanagaučio— Babravičiaus ir ir Juzavito, pastarieji išsipenėję kur net Michigan ant farmos visą vasarą susimokinę visokių dainų, juokų ir taip fonių, labai nori, kad Bostono vaizbiečiai surengtų jiems koncertą ir pasirodo, kad tas darbas pasilieka musų vietiniam dainiui atlikti. Girdėti, kad p. Jenkinsas musų artistams pasamdė "Municipal Svetainę" ant Broadway del Gruodžio 11, 1927. (Nedėlios vakare).

Bravo artistai, laukim!

Reporteris.

NAUJAS BIZNIS DORCHESTERY
Vardas
BLUE RIBBON MARKET
Vieta
62 PLEASANT ST. Kampas STOUGHTON ST.
Savininkas— James Strigunas

Šiuomi aš užkviečiu visus Dorchesterio ir apielinkės Lietuvius atsilankyt į mano **naują Krautuvę atidarymo dienoje.** Aš užlaikysiu pirmos rųšies mėsas, daržoves ir abelnai visą grosernės ir bučernės tavorą. Krautuvė yra didelė, švari, viskas naujai įtaisyta. Patarnavimas gvarantuotas. Užsakus atvešime į namus. Nepamirškite atidarymo dienos: OCT. 22.

BLUE RIBBON MARKET
62 Pleasant Street Dorchester, Massą.
J. STRIGUNAS, Savininkas.

VAIZBOS BUTO
Metiniai šokiai!
Spalio-October 29, 1927
MUNICIPAL BUILDING
TARPE G IR H GATVIŲ SO. BOSTON, MASS.
Pradžia 8:00 val. vakare
Bart Connor's Orchestra

Pažymėtinas vakara įžykis atsibus išdalinime gražių sidabrinių taurių ir kitų dovanų išlaimėtojiems pareitame Vaizbos Buto išvažiavime. Bus proga pamatyti laimėtoją gražuolės kontesto Įžanga 50c. Kviečia visus VAIZBOS BUTAS

LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS BONUS
PERKAME IR PARDUODAME
Rašyk del informacijų:—Dept. B.
ZIMMERMANN & FORSHAY
170 BROADWAY NEW YORK
Firma įsteigta nuo 1872

PURITAN KEIKAI
Jei norite gerų keikų, tai krautuvėse reikalaukit Puritan keikų, kurios iškepa
PURITAN CAKE CO. INC.
1166-68 Cambridge St. Cambridge, Mass.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikia geriausį paskutį patarnavimą.
Už pilną pagrabą galima apsieit su $80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo $20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.
Ofiso ir gyvenimo antrašas:
820 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 4486.

REAL ESTATE

B. KONTRIM
LIETUVIŠKAS CONSTABLE
Real Estate, Insurance Broker
ir Justice of the Peace
545 E. BROADWAY
Tel. S. Boston 0605
Gyvenimas 120 Marine Rd.
Tel. S. Boston 2483-W
So. Boston, Mass..

PINIGU PASKOLA
Jei jums reikia pirmą ar antrą mortgeižę ar didelio mortgeiže už žemesnį nuošimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgages
P. J. KAY,
Room 508
110 Tremont St Boston, Mass

PARSIDUODA GRAŽI UKĖ
48 akrai žemės, didelis sodnas, triobos, geriausiame padėjime, taipgi nauji ukiški įrankiai, bei mašinerija, kaina $12,000.
A. P. Davulis,
366 Broadway
So. Boston 20027

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA
Je norite tikrai skanią Lietuvišką Duoną ir Keikus valgyti, tai pasipirkite pas mus.
131 C St., So. Boston, Mass
A. Čiaplikas, savininkas.

TITUS P. GREVIS
ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS
Padaryju namus pagal užsakymą, padaryti, visokius plenus, išmieruoju žemę, gaunu permitus del statimo, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užeikit pas mane, patarimai uždyka.
395 BROADWAY SO. BOSTON.
Tel. So. Boston 2340

Tel. So. Boston 2795-R
NEW ENGLAND CLEANSING & DYEING CO.
450 Broadway So. Boston, Mass.
Drapanas paims ir atveš dykai
Pašaukite per telefoną

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokio gydnolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: So. Boston 4768
DR. BALABAN
GYDYTOJAS IŠ RUSIJOS
Chirurgas ir prie gimdymo.
374 Dorchester St.
So. Boston, arti Andrew Sq.

Negirdėtas Atsitikimas!

1.
NEPAPRASTAS DALYKAS
Šiomis dienomis pas mus pateko ant pardavimo dviejų šeimynų medinė stuba, su penkių automobilių garadžium City Pointe, ant E. Sixth Street, netoli L Street. Keturi kambariai ant pirmo laipsnio ir penki ant antro. Maudynės, šiltas vanduo, elektras, priešakiniai piazai. Gera proga žmogui, kuris turi vieną arba daugiau automobilių, arba užsiimantis automobilių taisymu. Randų atneša netoli $100 į mėnesį. Prekė $8800
Matyk A. J. Kupstis, Savininką.

2.
GUDRIAM ŽMOGUI
Proga papirkti gerą trijų šeimynų namą, visai prieinama prekia, ant 210 Silver Street So. Boston. Yra gazas, elektras, skalbimo vietos, (set tubs) viskas naujai įtaisyta. Pirmas morgedžius $2500 Co-op Bank. Į mėnesį randos atneša $57.45. Prekė $4200. Susineškite su savininku. A. J. KUPSTIS

3
NAMAS G. BOSTONE
Šešių šeimynų, dvidešimts septyni kambariai Randų atneša $780 į metus. Prekė $4500.

4.
$4500
Medinis šešių šeimynų namas ant Silver Street, So. Boston. Yra gazas, atskiros parėdalinės kiekvienai šeimynai. Randos atneša $75.00 į mėnesį. Pirmas morgedžius $3000

5.
LAIKAS PIRKTI ANGLIUS IR MALKAS
Neužimirškite, jogei rudens ir žiemos laikas artinasi Paprastai imant angliai ir malkos pabrangsta, tadgi neatidėliokite, įduokite savo "Ordedius". Kreipkitės pas
A. J. KUPSTIS
332 W. Broadway So. Boston, Masss
Tel. S. Boston 1662-1373

J. PETRUŠKEVIČIUS
Laisniuotas Graborius.
Laikau automobilius del Veselijų, Krikštynų ir šiaip pasivažinėjimo, pigiau negu kiti.
162 BROADWAY
So. Boston, Mass
Ofiso tel. S. Boston 0304-R
Res. tel. S. Boston 0304-W

Namų telefonas Univ: 1463-J.
A. O. SALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name, (2-ros lubos)
366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. So. Boston 3520

Dieną ir naktį Tel. University 8831-W
D. A. ZALETSKAS
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
877&488 Cambridge st.
Cambridge, Mass.

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gydueles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes ir mes patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai.
D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.
POWERS & MEHEGAN
PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESA
163 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER ST
SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4590.